

Rábatamási Móra Ferenc Általános Iskola
9322 Rábatamási, Szent István u. 47.

**Országos Kompetenciaméréshez kapcsolódó intézkedési
terv a 2021. évi kompetenciamérés eredményeinek
javítására, a tanulók fejlesztésére**

Hatályos: 2022 - 2023-as tanév

Vizsgált OKM: 2021. évi eredmény

Következő felülvizsgálat, esetleges korrekció: 2023. június 5.

Rábatamási, 2022. június 10.

Gönye-Tóth Anett

Intézményvezető

1. Bevezető

Törvényi hivatkozás:

1. / 2011. évi CXCV. törvény 80.§

2. / 35/2014. (IV. 30.) EMMI rendelet 9. §

3./ 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 79. §

4./ 5/2020. (III. 19.) EMMI határozata

2. Országos Kompetenciamérés (2021)

A közoktatás minőségének biztosítása és fejlesztése alapvető és kiemelt feladatunk.

Az intézményünk eredményességének fokmérője különböző vizsgálatokon – így pl. az országos kompetenciamérés- alapulhat. Ezek a vizsgálatok fontosak a szakma és a partneri közvélemény számára is. Elemeinek be kell épülni az intézményünk értékelési gyakorlatába.

Az országos kompetenciamérés (OKM) intézményi hasznosulásáról érdemben akkor beszélhetünk, ha a kapott eredmények intézményorientált feldolgozása szerves részévé válik a következő tanév fejlesztési irányai meghatározásának, a pedagógiai tervezés folyamatának, és a megismert eredmények figyelembe vételével készül már el az intézmény éves munkaterve, a vezetés belső ellenőrzési terve, a munkaközösségek éves szakmai tevékenységének meghatározása, a továbbképzési program, beiskolázási terv módosítása, a belső értékelési rendszer kialakítása. A tanulás eredményessége, a tanítás hatékonyságának növelése úgy érhető el, ha az intézmény megfelelő stratégiát dolgoz ki és alkalmaz a mérési eredmények visszacsatolásában, és fejlesztést segítő felhasználásában.

Pontos visszajelzéseket kell kapnunk arról, milyen eredményeket értünk el az elvárt tudás közvetítésében, hogy ehhez igazítsuk szakmai fejlesztéseinket.

2.1. Kompetenciamérés összefoglaló adatai

Összefoglaló táblázat az Országos Kompetenciamérés eredményeiről a 6, 8. évfolyamon / 2020- 2021/

Átlageredmények

Mérési terület	Évfolyam	Átlageredmény (megbízhatósági tartomány)	
		Az intézményben	Országosan
Matematika	6.	1463 (1360;1563)	☹️ 1468 (1467;1470)
	8.	1645 (1570;1700)	☹️ 1609 (1608;1610)
Szövegértés	6.	1449 (1406;1492)	☹️ 1478 (1477;1479)
	8.	1567 (1426;1675)	☹️ 1590 (1589;1591)

- 😊 Az intézmény eredményénél szignifikánsan alacsonyabb az adott érték
- ☹️ Az intézmény eredménye nem különbözik szignifikánsan az adott értéktől
- ☹️ Az intézmény eredményénél szignifikánsan magasabb az adott érték

Átlageredmények

Mérési terület	Évfolyam	Képzési forma	Átlageredmény (megbízhatósági tartomány)					
			A telephelyen	Országos	Az első viszonyítási csoport		A második viszonyítási csoport	
					Neve	Eredménye	Neve	Eredménye
Matematika	6.	ált. isk.	1463 (1360;1563)	☹️ 1468 (1467;1470)	Községi ált. isk.	☹️ 1428 (1426;1429)	Kis községek ált. isk.	☹️ 1413 (1408;1417)
	8.	ált. isk.	1645 (1570;1700)	☹️ 1609 (1608;1610)	Községi ált. isk.	😊 1548 (1546;1550)	Kis községek ált. isk.	😊 1539 (1533;1544)
Szövegértés	6.	ált. isk.	1449 (1406;1492)	☹️ 1478 (1477;1479)	Községi ált. isk.	☹️ 1427 (1425;1429)	Kis községek ált. isk.	☹️ 1413 (1408;1419)
	8.	ált. isk.	1567 (1426;1675)	☹️ 1590 (1589;1591)	Községi ált. isk.	☹️ 1523 (1521;1525)	Kis községek ált. isk.	☹️ 1515 (1508;1521)

- 😊 A telephely eredményénél szignifikánsan alacsonyabb az adott érték
- ☹️ A telephely eredménye nem különbözik szignifikánsan az adott értéktől
- ☹️ A telephely eredményénél szignifikánsan magasabb az adott érték

A vizsgált évfolyamok matematika, illetve szövegértés eredménye az országos átlagtól szignifikánsan nem tér el, sőt a 8. osztályos matematika a telephely eredményénél jelentős mértékben alacsonyabb. Zömmel a 2-3- szint közé kerültek a tanulók. A CSH index szerint a tanulóink az országos trend-vonalon vannak.

A telephely eredménye a tanulók CSH-indexének tükrében

Mérési terület	Évfolyam	Képzési forma	A tényleges eredmény a várhatóhoz képest	
			Országos regresszió alapján	A megfelelő képzési forma/településtípus telephelyeire illesztett regresszió alapján
Matematika	6.	ált. isk.	☹	☹
	8.	ált. isk.	-	-
Szövegértés	6.	ált. isk.	☹	☹
	8.	ált. isk.	-	-

- ☺ A telephely eredménye szignifikánsan magasabb a várhatónál
- ☹ A telephely eredménye nem különbözik szignifikánsan a várhatótól
- ☹ A telephely eredménye szignifikánsan gyengébb a várhatónál

3. Az országos kompetenciamérést követő feladatok

3.1 Kompetenciamérést követő intézkedések

Cél meghatározása: Eredményes országos kompetenciamérés; az előző évi eredmények javítása

Felelős: a tantestület tagjai

Intézményi felelős: Gönye-Tóth Anett Intézményvezető

Határidő: 2022. szeptember 01.

Jelen IFT hatálya: 2022-2023-as tanév

Szükséges erőforrások:

Humán: Érintett tanítók, szaktanárok, osztályfőnökök

Dologi: Mérőeszköz és adatfeldolgozó szoftver, számítógép (internetkapcsolat)

Érintettek köre: Tanulók, szülők, pedagógusok

Az intézkedés indoklása:

A 2021. évi mérés során mindegyik évfolyamunk teljesítette (illetve: meghaladta) a minimumszintet, ugyanakkor folyamatosan törekszünk arra, hogy a mindenkori eredményeinken javítsunk.

„Az alapszintet el nem érő tanulók aránya” c. táblázat adatai:

Az alapszintet el nem érő tanulók aránya

Mérési terület	Évfolyam	Képzési forma	Alapszint	Az alapszint alatt teljesítő tanulók aránya (%)		
				A telephelyen	Országosan	A megfelelő képzési típusban/település-típusban
Matematika	6.	ált. isk.	3. képességi szint	12,5	37,4	47,8
Szövegértés	6.	ált. isk.	3. képességi szint	12,5	22,7	32,9

A minimum szintet el nem érő tanulók aránya*

Mérési terület	Évfolyam	Képzési forma	Minimum szint	A minimum szint alatt teljesítő tanulók aránya (%)		
				A telephelyen	Országosan	A megfelelő képzési típusban/település-típusban
Matematika	6.	ált. isk.	2. képességi szint	0	12,9	19,3
Szövegértés	6.	ált. isk.	2. képességi szint	0	6,3	10,1

* Ez az arányszám a jelentésre jogosult és nem a jelentésben szereplő tanulók létszámaira vonatkozik.

Feladat megjelölése:

A nevelőtestület elemezte az országos mérés-értékelés iskolákra vonatkozó eredményeit (2021), a matematikát és a magyar nyelvet tanító pedagógusok irányításával.

Ezért a 2022 - 2023-as tanévre eljárásrendet készítettünk, amely a célok megjelölésén túl, tartalmazza az elvégzendő feladatokat, módszereket és eszközöket, megjelöli a felelősöket és határidőket, meghatározza az elkészülő dokumentumokat, illetve az ellenőrzést végzők körét.

Továbbá elkészítettük a matematikai és szövegértési kompetenciák valamennyi tantárgyra vonatkozó fejlesztési lehetőségeinek és szükségyszerű feladatainak összefoglalását 5-8. évfolyamokra. A szakos pedagógusok a tanmenet és ezen összefoglaló táblázat alapján tervezik meg tanítási óráikat az alábbi kompetenciákat szem előtt tartva:

- *algoritmikus gondolkodás, cselekvéssorozat végrehajtása*
- *függvényszerű gondolkodás, összefüggések meglátása*
- *értelmező olvasás, szövegértelmezés, szövegértés*
- *következtetések, következtetési sémák*
- *ítéletalkotás, döntés, tervezés*
- *számolási készség*
- *problémamegoldás, ismeretek alkalmazása*

- *megoldás tervezése, tervszerű gondolkodás*
- *konstrukciós képesség*
- *gyakorlati alkalmazás.*

Eljárásrend

Cél	Elvégzendő feladatok	Módszerek, eszközök	Felelős	Határidő	Dokumentum	Ellenőrzi
	Az országos mérés adatainak letöltése, megismerése	Internetes adatok letöltése, feldolgozása	munkaközösség-vezető, intézményi koordinátor	A 2020. évi megjelenést követő 2 héten belül	FIT-jelentés: Intézményi, Telephelyi	Igazgató
	Adatok elemzése	Intézményi jelentés elemzése, osztályok teljesítménye, egyéni teljesítmények	munkaközösség-vezető, intézményi koordinátor, szaktanárok-	2020. április 30-ig	Összefoglaló táblázatok, szöveges elemzés	Igazgató , igazgatóhelyettes
A 2019.évi mérés adatainak megismerése, elemzése (2019.II.félév)	Az alulteljesítő tanulók teljesítményének feltárása: -Tanulási környezetre vonatkozó jelentések elemzése	Dokumentumelemzés, FIT-jelentés	munkaközösség-vezető, intézményi koordinátor, szaktanárok Igazgató helyettes, munkaközösség-vezető	2020 május 30-ig	FIT-jelentés	Igazgató intézményi koordinátor
	-Háttértényezők vizsgálata: -Tanulói szempontból a képességek mérése -Pedagógus módszertani	Tanórán vizsgáljuk a gondolkodást, az olvasási képességeket - és attitűd (hozza-állás)-vizsgálatot végzünk összehasonlítás, megfigyelés, munkáltatás során	Igazgató	Folyamatos	Tanmenet, foglalkozási napló, óravázlat,	Igazgató

	kultúrájának vizsgálata -Egyéb okok feltárása	Óralátogatás (eredményesség, képességfejlesztés vizsgálata, motiválás) Pedagógusok távolléte miatti helyettesítések, pedagógusváltás, alkalmazott tankönyvek, szemléltető eszközök	(felkért szaktárgyi szaktanácsadó)		dolgozatok, óralátogatási ellenőrzési lap	
	A feltárt okok elemzése	Összehasonlító vizsgálat a tanulói teljesítménnyel	Mkv. , intézményi koordinátor, szaktanárok	2020.június 10.	rövid intézményi összefoglaló a feltárt eredményekről	Igazgató nevelőtestületi értekezlet
Cél	Elvégzendő feladatok	Módszerek, eszközök	Felelős	Határidő	Dokumentum	Ellenőrzi
Eredményes országos kompetenciamérés 2021. évben	Országos kompetenciaméréshez kapcsolódó tantárgyi feladatok (matematika, magyar)	Munkaközösségi megbeszélés, terv készítése	munkaközösség-vezető, intézményi koordinátor, szaktanárok	2020. szeptember 20-ig	Iskolai és munkaközösségi, szakköri munkaterv; Intézményi Fejlesztési Terv (IFT), Kompetencia Intézkedési Terv (KIT)	Igazgató mk. vezető szakkörvezető Igazgató int. koordinátor
	A tantárgyi feladattervek beépítése a szakórákba / szakköri munkatervbe	Alkalmazás	tanítók szaktanárok	Folyamatos	Naplók, tanmenetek, óravázlatok	Igh. mk. v.-

A szülők tájékoztatása az eredményekről, támogatottság növelése	Szülői értekezlet, Honlap, a Szülői Közösség bevonása a mérési folyamatba	osztályfőnökök	2020. szeptember 30-ig szülői értekezlet, fogadó óra	Jelenléti ív	Igazgató osztályfőnökök
Folyamatos gyakorló, kompetencia feladatok megoldása	Gyakorlás, felzárkóztató foglalkozás / korrepetálás/ egyéni fejlesztés differenciált órai munka	4.osztály tanítója + szaktanárok	Folyamatos	Napló	Igazgató ig.helyettes , mk.v.
Az esetleges alulteljesítés esetén intézkedési terv készítése a 2015. évi mérésről	Adatfeldolgozás	szaktanárok, IÖCs vezetője, munkaközösség vezető	2020. március 30-ig	KIT IFT	Igazgató
Következő mérés előkészítése: -KIR jelentés: adatagyeztetés -Felmérés-vezetők képzése -Szervezési feladatok (terem, szülői tájékoztatás, helyettesítési rend)	Interneten adatok egyeztetése, megbeszélés	intézményi koordinátor igazgatóhelyettes	2020. november, december 2021. május 20-ig	Jegyzőkönyvek, jelenléti ívek	Igazgató , ig.helyettes
Mérés lebonyolítása	Kérdőív, feladatlapok	szaktanárok, felmérés-vezetők, intézményi koordinátor	2021. május 25.	Jegyzőkönyvek, feladatlapok	Igazgató int. koordinátor

1. Melléklet:

Javaslat :

A matematika tantárgyi és szövegértés-mérések során mért kompetenciák fejlesztési lehetőségeire az egyes tantárgyakon, témakörökön, tananyagokon belül. Minden tantárgyra vonatkozóan 5-8. évfolyamon a felsorolt matematikai / szövegértési kompetenciák fejlesztési lehetőségeit foglaltuk össze:

algoritmikus gondolkodás, cselekvéssorozat végrehajtása = A

függvényszerű gondolkodás, összefüggések meglátása = B;

értelmes elemző olvasás, szövegértelmezés, szövegértés= C;

következtetések, következtetési sémák = D;

Ítéletalkotás, döntés, tervezés = E;

számolási készség = F;

problémamegoldás, ismeretek alkalmazása =G;

megoldás tervezése, tervszerű gondolkodás = H;

konstrukciós képesség = I;

gyakorlati alkalmazás =J.)

Indoklás:

A 2019-es mérés eredményeit elemezve továbbra is fontosnak és célszerűnek látjuk, ha a kompetenciák erősítése megjelenik valamennyi tantárgy esetében.

Testnevelés és sport

Fejlesztendő kompetenciák	5. osztály	6. osztály	7. osztály	8. osztály
Algoritmikus gondolkodás, cselekvéssorozat végrehajtása (A)	Bármely mozgásos cselekvésforma technikai végrehajtása, elsajátítása lépésről, lépésre, majd a cselekvéssorozat folyamatos végrehajtása (távolugrás, kislabdadobás, súlylökés, stb)	Bármely mozgásos cselekvésforma technikai végrehajtása, elsajátítása lépésről, lépésre, majd a cselekvéssorozat folyamatos végrehajtása (távolugrás, kislabdadobás, súlylökés, stb)	Bármely mozgásos cselekvésforma technikai végrehajtása, elsajátítása lépésről, lépésre, majd a cselekvéssorozat folyamatos végrehajtása (távolugrás, kislabdadobás, súlylökés, stb)	Bármely mozgásos cselekvésforma technikai végrehajtása, elsajátítása lépésről, lépésre, majd a cselekvéssorozat folyamatos végrehajtása (távolugrás, kislabdadobás, súlylökés, stb)
Függvényszerű gondolkodás, összefüggések meglátása (B)	A szabályok ismeretében a labdajátékok eredményének számolása	A szabályok ismeretében a labdajátékok eredményének számolása	A szabályok ismeretében a labdajátékok eredményének számolása	A szabályok ismeretében a labdajátékok eredményének számolása
Értelmes, elemző olvasás, szövegértelmezés	Stratégia, taktikai végrehajtás (labdajátékokban egy-egy „figura” alkalmazása), mozgássorozat megtervezése	Stratégia, taktikai végrehajtás (labdajátékokban egy-egy „figura” alkalmazása), mozgássorozat megtervezése	Stratégia, taktikai végrehajtás (labdajátékokban egy-egy „figura” alkalmazása), mozgássorozat megtervezése	Stratégia, taktikai végrehajtás (labdajátékokban egy-egy „figura” alkalmazása), mozgássorozat megtervezése

(C)				
Következtetések, következtetési sémák (D)	Csapatjátékban adott ellenfél ellen a leginkább megfelelő taktika, „figura” alkalmazása, atlétikában: adott ellenfél elleni taktika alkalmazása (megfelelő gyorsaság, iram kialakítása)	Csapatjátékban adott ellenfél ellen a leginkább megfelelő taktika, „figura” alkalmazása, atlétikában: adott ellenfél elleni taktika alkalmazása (megfelelő gyorsaság, iram kialakítása)	Csapatjátékban adott ellenfél ellen a leginkább megfelelő taktika, „figura” alkalmazása, atlétikában: adott ellenfél elleni taktika alkalmazása (megfelelő gyorsaság, iram kialakítása)	Csapatjátékban adott ellenfél ellen a leginkább megfelelő taktika, „figura” alkalmazása, atlétikában: adott ellenfél elleni taktika alkalmazása (megfelelő gyorsaság, iram kialakítása)
Ítéletalkotás, döntés, tervezés (E)	Távolugrásnál, kislabdadobásnál a teljesített távolság kiértékelése, lemérése;röplabdánál, kosárlabdánál, focinál az eredmény számolása	Távolugrásnál, kislabdadobásnál a teljesített távolság kiértékelése, lemérése;röplabdánál, kosárlabdánál, focinál az eredmény számolása	Távolugrásnál, kislabdadobásnál a teljesített távolság kiértékelése, lemérése;röplabdánál, kosárlabdánál, focinál az eredmény számolása	Távolugrásnál, kislabdadobásnál a teljesített távolság kiértékelése, lemérése;röplabdánál, kosárlabdánál, focinál az eredmény számolása
Számolási készség (F)	Labdás illetve csapatsportágaknál a kiemelt elemek technikai elsajátítása, majd a tanult elemek játéksituációban való alkalmazása. Technikai elemek (magasugrás, távolugrás) készségszinten való alkalmazása	Labdás illetve csapatsportágaknál a kiemelt elemek technikai elsajátítása, majd a tanult elemek játéksituációban való alkalmazása. Technikai elemek (magasugrás, távolugrás) készségszinten való alkalmazása	Labdás illetve csapatsportágaknál a kiemelt elemek technikai elsajátítása, majd a tanult elemek játéksituációban való alkalmazása. Technikai elemek (magasugrás, távolugrás) készségszinten való alkalmazása	Labdás illetve csapatsportágaknál a kiemelt elemek technikai elsajátítása, majd a tanult elemek játéksituációban való alkalmazása. Technikai elemek (magasugrás, távolugrás) készségszinten való alkalmazása

Problémamegoldás, ismeretek alkalmazása (G)	Az ugrógödörtől lépésenként kimérni a nekifutás megfelelő távolságát, megtervezni az iramot, az elrugaszkodás mértékét, ívét, és a talajfogást (ugyanígy: magasugrásnál)	Az ugrógödörtől lépésenként kimérni a nekifutás megfelelő távolságát, megtervezni az iramot, az elrugaszkodás mértékét, ívét, és a talajfogást (ugyanígy: magasugrásnál)	Az ugrógödörtől lépésenként kimérni a nekifutás megfelelő távolságát, megtervezni az iramot, az elrugaszkodás mértékét, ívét, és a talajfogást (ugyanígy: magasugrásnál)	Az ugrógödörtől lépésenként kimérni a nekifutás megfelelő távolságát, megtervezni az iramot, az elrugaszkodás mértékét, ívét, és a talajfogást (ugyanígy: magasugrásnál)
A megoldás megtervezése, tervszerű gondolkodás (H)	A tanult elemek, mozgásformák, cselekvéssorozatok versenyen való alkalmazása (pl.: atlétika) vagy a labdajátékoknál a tanult szabályok ismeretében, a kellő technikai tudás birtokában a tanult elemek alkalmazása	A tanult elemek, mozgásformák, cselekvéssorozatok versenyen való alkalmazása (pl.: atlétika) vagy a labdajátékoknál a tanult szabályok ismeretében, a kellő technikai tudás birtokában a tanult elemek alkalmazása	A tanult elemek, mozgásformák, cselekvéssorozatok versenyen való alkalmazása (pl.: atlétika) vagy a labdajátékoknál a tanult szabályok ismeretében, a kellő technikai tudás birtokában a tanult elemek alkalmazása	A tanult elemek, mozgásformák, cselekvéssorozatok versenyen való alkalmazása (pl.: atlétika) vagy a labdajátékoknál a tanult szabályok ismeretében, a kellő technikai tudás birtokában a tanult elemek alkalmazása
Informatika				
Fejlesztendő kompetenciák	5. osztály	6. osztály	7. osztály	8. osztály
Algoritmikus gondolkodás, cselekvéssorozat végrehajtása (A)	Algoritmusok-a LOGO nyelv A szövegszerkesztés kezdő lépései	Amit a számítógépről tudnod kell A szövegszerkesztés kezdő lépései	Hardvereszközök és kezelésük Operációs rendszerek Rendszerközeli programok operációs rendszerek	Szövegszerkesztés Táblázatkezelés Hálózati ismeretek

			Algoritmusok, programok	
Függvényszerű gondolkodás, összefüggések meglátása (B)	Informatikai alapok Algoritmusok-a LOGO nyelv	Informatikai alapok Amit a számítógépről tudnod kell	A szövegszerkesztés kezdő lépései Algoritmusok, programok	Táblázatkezelés Tömörítés
Értelmes, elemző olvasás, szövegértelmezés (C)	Amit a számítógépről tudnod kell A szövegszerkesztés kezdő lépései	Amit a számítógépről tudnod kell A szövegszerkesztés kezdő lépései	A szövegszerkesztés kezdő lépései	A számítástechnika történetéből Szövegszerkesztés Táblázatkezelés
Következtetések, következtetési sémák (D)	Algoritmusok-a LOGO nyelv A szövegszerkesztés kezdő lépései	Amit a számítógépről tudnod kell A szövegszerkesztés kezdő lépései	A szövegszerkesztés kezdő lépései Rendszer közeli programok Algoritmusok, programok	Szövegszerkesztés Táblázatkezelés
Ítéletalkotás, döntés, tervezés (E)	Informatikai alapok Algoritmusok-a LOGO nyelv	Informatikai alapok Amit a számítógépről tudnod kell	A szövegszerkesztés kezdő lépései Algoritmusok, programok	-
Számolási készség (F)	Algoritmusok-a LOGO nyelv A rajzolás a számítógéppel	Amit a számítógépről tudnod kell A rajzoló programokról	Algoritmusok, programok	Táblázatkezelés

Problémamegoldás, ismeretek alkalmazása (G)	Informatikai alapok Algoritmusok-a LOGO nyelv A rajzolás a számítógéppel A szövegszerkesztés kezdő lépései	Informatikai alapok Amit a számítógépről tudnod kell A rajzoló programokról A szövegszerkesztés kezdő lépései	A szövegszerkesztés kezdő lépései Algoritmusok, programok	Szövegszerkesztés Táblázatkezelés
A megoldás megtervezése, tervszerű gondolkodás (H)	Algoritmusok-a LOGO nyelv	Amit a számítógépről tudnod kell	Algoritmusok, programok	-
Konstrukciós képesség (I)				Szövegszerkesztés Hálózati ismeretek

Rajz (Vizuális kultúra)				
Fejlesztendő kompetenciák	5. osztály	6. osztály	7. osztály	8. osztály
Algoritmikus gondolkodás,	-	-	-	-

cselekvéssorozat végreajtása (A)				
Függvényszerű gondolkodás, összefüggések meglátása (B)	-	-	Vetületi ábrázolás	Perspektíva
Értelmes, elemző olvasás, szövegér- telmezés (C)	Művészettörténet (Egyiptom, Mezopotámia, Görögország, Római Birodalom) Illusztráció-János vitéz történetéhez	Művészettörténet (Román stílus, Gótikus stílus, Reneszánsz)	Műelemzések (Barokk, Rokokó, Romantika, Impresszionizmus)	Műelemzés (Szecesszió, Fauvizmus, Kubizmus, Futurizmus, Expresszionizmus, Absztrakt, Szürrealizmus)
Következtetések, következtetési sémák (D)	Művészettörténet (Egyiptom, Mezopotámia, Görögország, Római Birodalom)	Művészettörténet (Román stílus, Gótikus stílus, Reneszánsz)	Műelemzések (Barokk, Rokokó, Romantika, Impresszionizmus)	Műelemzés (Szecesszió, Fauvizmus, Kubizmus, Futurizmus, Expresszionizmus, Absztrakt, Szürrealizmus)
Ítéletalkotás, döntés, tervezés (E)	Művészettörténet (Egyiptom, Mezopotámia, Görögország, Római Birodalom)	Művészettörténet (Román stílus, Gótikus stílus, Reneszánsz)	Műelemzések (Barokk, Rokokó, Romantika, Impresszionizmus)	Műelemzés (Szecesszió, Fauvizmus, Kubizmus,

				Futurizmus, Expresszionizmus, Absztrakt, Szürrealizmus)
Számolási készség (F)	-	Rajzos jel (piktogram)	Vetületi ábrázolás	-
Problémamegoldás, ismeretek alkalmazása (G)	Forgásformák (Íves papírformák, összetett forgásformák)	Rajzos jel (piktogram)	Tanulmányrajz (Kocka, Kockacsonkolás) Vetületi ábrázolás	-
A megoldás megtervezése, tervszerű gondolkodás (H)	Forgásformák (Íves papírformák, összetett forgásformák) Rekonstrukciós feladat Illusztráció-János vitéz történetéhez	Rajzos jel (piktogram) Reklámgrafika	Használati tárgy tervezése	Jelek és emblémák
Konstrukciós képesség (I)	Forgásformák (Íves papírformák, összetett forgásformák) Rekonstrukciós feladat	-	Tanulmányrajz (Kocka, Kockacsonkolás)	-
Gyakorlati alkalmazás (J)	-	Reklámgrafika	Használati tárgy tervezése	Perspektíva

Fizika			Kémia	
Fejlesztendő kompetenciák	7. osztály	8. osztály	7. osztály	8. osztály
Algoritmikus gondolkodás, cselekvéssorozat végrehajtása (A)	Dinamika alapjai Hő jelenségek	Elektromos alapjelenségek Az elektromágneses indukció, váltakozó áram	Mindennapi anyagaink Elemek, vegyületek	Nemfémek és vegyületeik
Függvényszerű gondolkodás, összefüggések meglátása (B)	Testek mozgása-feladatoknál az adatok közötti összefüggések meglátása Dinamika alapjai Nyomás Energia, energiatranszformáció	Ellenállás, az egyenáram hatásai	Mindennapi anyagaink Kémiai reakciók	-

Értelmes, elemző olvasás, szövegértelmezés (C)	Anyagok tulajdonságai, kölcsönhatások Dinamika alapjai Nyomás Hőjelenségek	Elektromos alapjelenségek Az elektromágneses indukció, váltakozó áram Fénytan	Mindennapi anyagaink Atomok, elemek Elemek, vegyületek Kémiai reakciók	Nemfémek és vegyületeik Fémek és vegyületeik Hétköznapi kémia
Következtetések, következtetési sémák (D)	Anyagok tulajdonságai, kölcsönhatások Testek mozgása-feladatoknál számolás a feladatmegoldásban Dinamika alapjai Nyomás Energia, energiaváltozás	Ellenállás, az egyenáram hatásai Az elektromágneses indukció, váltakozó áram	Elemek, vegyületek	Hétköznapi kémia
Ítéletalkotás, döntés, tervezés (E)	Hőjelenségek	Fénytan	Atomok, elemek Elemek, vegyületek	-
Számolási készség (F)	Testek mozgása-feladatoknál számolás a feladatmegoldásban Nyomás	Ellenállás, az egyenáram hatásai	Kémiai reakciók	-

	Energia, energiaváltozás			
Problémamegoldás, ismeretek alkalmazása (G)	Anyagok tulajdonságai, kölsönhatások Dinamika alapjai	Az elektromágneses indukció, váltakozó áram	Mindennapi anyagaink Kémiai reakciók	Nemfémek és vegyületeik Fémek és vegyületeik Hétköznapi kémia
A megoldás megtervezése, tervszerű gondolkodás (H)	Testek mozgása-feladatoknál számolás a feladatmegoldásban Nyomás	Ellenállás, az egyenáram hatásai Fénytan	Mindennapi anyagaink Atomok, elemek Kémiai reakciók	
Konstruktív képesség (I)	Testek mozgása-feladatoknál számolás a feladatmegoldásban Hőjelenségek	Elektromos alapjelenségek	Elemek, vegyületek	Nemfémek és vegyületeik
Gyakorlati alkalmazás (J)	Anyagok tulajdonságai, kölsönhatások Nyomás Energia, energiaváltozás	Az elektromágneses indukció, váltakozó áram Fénytan	Atomok, elemek Kémiai reakciók	Nemfémek és vegyületeik Fémek és vegyületeik Hétköznapi kémia

Földrajz			Biológia	
Fejlesztendő kompetenciák	7. osztály	8. osztály	7. osztály	8. osztály
Algorit- mikus gondolkodás, cselekvés-sorozat végrehajtása (A)	Évmilliók eseményei: készíts kördiagramot a földtörténeti korok időtartamáról! A forró övezet kontinense: éghajlati grafikon, csapadék-oszlopdiagram adatai alapján jellemezd a forró övet! A titokzatos kontinens ma: hasonlítsd össze az országok GDP-jét! Készíts oszlopdiagramot! Az Ausztrál Államszövetség: a világ bauxittermelése 2014-ben:készíts oszlopdiagramot! A sarkvidékek: éghajlati hőmérsékletgörbe, csapadék-oszlopdiagram alapján olvasd le a tundra éghajlati jellemzőit! A tundrától a trópusokig(Ázsia éghajlata):halmazkarika alapján hasonlítsd össze a trópusi és a mérsékelt övi sivatag jellemzőit! Ábrázold szalagdiagramon Ázsia	Éghajlat Magyarországon: csapadék-oszlopdiagram, hőmérséklet-görbe: ábrázolások gyakorlása (meglévő adatok leolvasása, adatok segítségével azok elkészítése.). A Kárpátok: a felszín grafikonjának összehasonlítása a hőmérsékleti grafikkal:grafikonok elkészítése, elemzése. Hazánk vízrajza: A Duna magyarországi szakaszának görbét elkészíteni az atlasz adatai alapján. Változások az iparban: az ipar részesedése a nemzeti jövedelemből: függelék adatai alapján diagram készítése mm-papírra. Hazánk vezető gazdasági ága:a szolgáltatás:grafikon készítése a személygépkocsik száma2000-2015 között. Ellenőrizd tudásodat az alföldekről és a	Az élőlények rendszerezése témakörben az előző évek alatt elsajátított ismeretek (növényekről, állatokról) alkalmazása, logikai gondolatmenetek felállítása, sorba rendezése, összefüggések keresése, következtetések levonása a rendszertani egységek egymásra épülésénél és fajok besorolásánál	Szabályozás témaköre Alkalmazható technika:mozaik módszer, kerekasztal, feladatküldés, diákkvartett

	folyóinak hosszát! A Föld legnépesebb országa : Kína: függelék adatai alapján kördiagram (Kína részesedése a világ acéltermeléséből), oszlopdiagram (A világ vezető acéltermelő országainak adatai). A mi kontinensünk: Európa: gyakorold a grafikonszerkesztést! Európa népessége 1650-től 2014-ig. Földrajzi övezetesség Európában: ábrázold szalagdiagramon az európai folyókat!(7 leghosszabb) A legkisebb földrész, Ausztrália: rendezd halmazokba Ausztrália tájait jellemzőikkel! Az Egyesült Államok: halmazkarikákba az őslakók, behurcoltak, bevándorlók jellemzői a számok beírásával! A fejlett gazdaság:északi, déli, nyugati iparvidékek jellemzőit halmazkarikákba helyezd el! Hatalmas terület-változatos felszín(Ázsia):rendezd halmazokba	Dunántúli-dombságról!:Halmazokba válogasd szét:mit termelnek a tanult tájakon!.A középhegységekről, a fővárosról és a régiókról tanultak összefoglalása:halmazkarika:a palás, az andezit és bazalt kőzetekhez társítsd a tájakat!.Európa országai, Magyarország:Számold ki a népsűrűséget(osztás gyakorlása)		

	a Pacifikus- és Eurázsiai-hegységrendszer jellemzőit!			
Függvényszerű gondolkodás, összefüggések meglátása (B)	Földtörténeti korbeosztás: halmazkarikákba rendezd a történelmi és földtörténeti korok jellemzőit! Évmilliók eseményei: készíts kördiagramot a földtörténeti korok időtartamáról! A forró övezet kontinense: éghajlati grafikon, csapadék-oszlopdiagram adatai alapján jellemezd a forró övet! A titokzatos kontinens ma: hasonlítsd össze az országok GDP-jét! Készíts oszlopdiagramot! Az Ausztrál Államszövetség: a világ bauxittermelése 2014-ben:készíts oszlopdiagramot! A sarkvidékek: éghajlati hőmérsékletgörbe, csapadék-oszlopdiagram alapján olvasd le a tundra éghajlati jellemzőit! A tundrától a trópusokig(Ázsia éghajlata):halmazkarika alapján hasonlítsd össze a trópusi és a mérsékelt övi sivatag jellemzőit!	Éghajlat Magyarországon: csapadék-oszlopdiagram, hőmérséklet-görbe:ábrázolások gyakorlása (meglévő adatok leolvasása, adatok segítségével azok elkészítése.) A Kárpátok: a felszín grafikonjának összehasonlítása a hőmérsékleti grafikonnal:grafikonok elkészítése, elemzése.Közép-Európa éghajlata : halmazokkal történő összehasonlítás(nedves és száraz kontinentális éghajlat):halmazok használata éghajlatok elkülönítésére, közös vonások felismerésére. Hazánk vízrajza:A Duna magyarországi szakaszának görbétjét elkészíteni az atlasz adatai alapján. Változások az iparban: az ipar részesedése a nemzeti jövedelemből :függelék adatai alapján diagram készítése mm-papírra. Hazánk vezető gazdasági	A földi élővilág általános jellemzése témakörnél az élő és élettelen környezeti tényezők jelenségei és összefüggéseinek megismerése, valamint az életközösségekhez kapcsolódó új ismeretanyag. Az ember hatása a bioszférára a levegő, a talaj és a víz szennyezése és védelme kapcsán. Az élőlények rendszerezése témakörben az előző évek alatt elsajátított ismeretek (növényekről, állatokról) alkalmazása, logikai gondolatmenetek felállítása, sorba rendezése, összefüggések keresése, következtetések levonása a rendszertani egységek egymásra épülésénél és fajok besorolásánál	Testfelépítés témakörénél : Hogyan épül fel testünk?, Vitaminok, Miből épül fel testünk?, Sejtjeink közös jellemzője, Testünk szövetei, Testünk váza, Testünk kültakarója Szervezetünk anyagcseréje témakör Szabályozás témaköre Szaporodás témaköre Alkalmazható technika:mozaik módszer, csoportkoztuláció, kerekasztal, szóháló, feladatküldés, diákkvartett

	Ábrázold szalagdiagramon Ázsia folyóinak hosszát! A Föld legnépesebb országa : Kína: függelék adatai alapján kördiagram (Kína részesedése a világ acéltermeléséből), oszlopdiagram (A világ vezető acéltermelő országainak adatai). A mi kontinensünk: Európa: gyakorold a grafikon szerkesztést! Európa népessége 1650-től 2014-ig. Földrajzi övezetesség Európában: ábrázold szalagdiagramon az európai folyókat!(7 leghosszabb) A legkisebb földrész, Ausztrália: rendezd halmazokba Ausztrália tájait jellemzőikkel! Az Egyesült Államok: halmazkarikákba az őslakók, behurcoltak, bevándorlók jellemzői a számok beírásával! A fejlett gazdaság: északi, déli, nyugati iparvidékek jellemzőit halmazkarikákba helyezd el! A hegyvidéki ország: Mexikó: mi jellemzi az emeletes	ága: a szolgáltatás: grafikon készítése a személygépkocsik száma 1995-2001 között. Ellenőrizd tudásodat az alföldekről és a Dunántúli-dombságról! Halmazokba válogasd szét: mit termelnek a tanult tájakon. Hazánk legnyugatibb tája: Hasonlítsd össze az Alföld és Ny.-Magyarország éghajlatát! táblázat készítése az éghajlati térkép számai alapján. A középhegységekről, a fővárosról és a régiókról tanultak összefoglalása: halmazkarika: a palás, az andezit és bazalt kőzetekhez társítsd a tájakat!.		

	mezőgazdaságot? (tengerszint feletti magasság ábrázolása) Hatalmas terület-változatos felszín(Ázsia):rendezd halmazokba a Pacifikus- és Eurázsiai-hegységrendszer jellemzőit! Az Unió éléstára :Franciaország: táblázat hiányzó adatainak kiegészítése(Francia ország éghajlata).Az Appennini-félsziget: halmazkarika: Alpok, Appenninek, Pó-síkság egyedi és közös jellemzői.			
Értelmes, elemző olvasás, szövegértelmezés (C)	Ismeretterjesztő és szépirodalmi témájú könyvek, leginkább kiselőadás és gyűjtőmunka készítése. Vázlatírás, a vázlat pontjainak értelmezése	Ismeretterjesztő és szépirodalmi témájú könyvek, leginkább kiselőadás és gyűjtőmunka készítése. Vázlatírás, a vázlat pontjainak értelmezése	Távoli tájak életközösségei, A mérsékelt övi füves puszták, a tajga, tundra, fagyos területek és magashegységek élővilága, élet a tengerben témakörök tárgyalása során a tananyagokhoz kapcsolódó önálló gyűjtőmunkák feldolgozása (könyvtári óra! , internetes gyűjtőmunka)	Testfelépítés témakörénél : Hogyan épül fel testünk?, Vitaminok, Sejtjeink közös jellemzője, Testünk szövetei, Testünk váza, Testünk kültakarója Szervezetünk anyagcseréje témakör Szabályozás témaköre Szaporodás témaköre

				Alkalmazható technika: feladatküldés
Következtetések, következtetési sémák (D)	Földtörténeti korbeosztás: halmazkarikákba rendezd a történelmi és földtörténeti korok jellemzőit! Évmilliók eseményei: készíts kördiagramot a földtörténeti korok időtartamáról! A forró övezet kontinense: éghajlati grafikon, csapadék-oszlopdiagram adatai alapján jellemezd a forró övet! A titokzatos kontinens ma: hasonlítsd össze az országok GDP-jét! Készíts oszlopdiagramot! Az Ausztrál Államszövetség: a világ bauxittermelése 2014-ben: készíts oszlopdiagramot! A sarkvidékek: éghajlati hőmérsékletgörbe, csapadék-oszlopdiagram alapján olvasd le a tundra éghajlati jellemzőit! A tundrától a trópusokig (Ázsia éghajlata): halmazkarika alapján hasonlítsd össze a trópusi és a mérsékelt övi sivatag jellemzőit!	Az országok, városok helymeghatározása a fokhálózat segítségével: koordináta-rendszer alkalmazása. Éghajlat Magyarországon: csapadék-oszlopdiagram, hőmérséklet-görbe: ábrázolások gyakorlása (pl. meglévő adatok leolvasása) A Kárpátok: a felszín grafikonjának összehasonlítása a hőmérsékleti grafikkal: grafikonok elkészítése, elemzése. Közép-Európa éghajlata: halmazokkal történő összehasonlítás (nedves és száraz kontinentális éghajlat): halmazok használata éghajlatok elkülönítésére, közös vonások felismerésére. Hazánk vízrajza: A Duna magyarországi szakaszának görbét elkészíteni az atlasz adatai alapján. Változások az iparban: az ipar részesedése a nemzeti jövedelemből: függelék adatai	Távoli tájak életközösségei, A mérsékelt övi füves puszták, a tajga, tundra, fagyos területek és magashegységek élővilága, élet a tengerben témakörök tárgyalása során a tananyagokhoz kapcsolódó önálló gyűjtőmunkák feldolgozása, a tanult növények, állatok és az ember kapcsolatának pozitív és negatív formáira való rámutatás (pusztulás, pusztítás, kihalás, gondoskodás, védelem, stb.). A Föld természeti értékeinek védelménél a környezettudatos szemlélet és magatartás kialakítása. A földi élővilág általános jellemzése témakörnél az élő és élettelen környezeti tényezők jelenségei és összefüggéseinek megismerése, valamint az életközösségekhez kapcsolódó új ismeretanyag az ember hatása a bioszférára a levegő,	Testfelépítés témakörénél: Hogyan épül fel testünk?, Vitaminok, Miből épül fel testünk?, Sejtjeink közös jellemzője, Testünk szövetei, Testünk váza, Testünk kültakarója Szervezetünk anyagcseréje témakör Szabályozás témaköre Szaporodás témaköre Mozgási rendellenességek, Bőrünk egészsége, Emésztési problémák, A légzőszervek betegségei, A vérkeringés betegségei, A hormonális szabályozás zavarai, Fertőzések, Járványok Alkalmazható technika: interjú, csoportkonzultáció, szóháló, feladatküldés, diákkvartett

	Ábrázold szalagdiagramon Ázsia folyóinak hosszát! A Föld legnépesebb országa : Kína: függelék adatai alapján kördiagram (Kína részesedése a világ acéltermeléséből), oszlopdiagram (A világ vezető acéltermelő országainak adatai). A mi kontinensünk: Európa: gyakorold a grafikonszerkesztést! Európa népessége 1650-től 2014-ig. Földrajzi övezetesség Európában: ábrázold szalagdiagramon az európai folyókat!(7 leghosszabb) A titokzatos földrész megismerése: koordináta-rendszer alapján helymeghatározás. A legkisebb földrész, Ausztrália: koordináta-rendszer :határozd meg a helyét a Földön! A milliónyi sziget világa: Óceánia :vázlatrajzban végezz számításokat! Mauna Kea vulkán helyének meghatározása koordináta-rendszer segítségével! Olvasd le a térképről a vulkán magasságát! Határozd meg,	alapján diagram készítése mm-papírra. Hazánk vezető gazdasági ága:a szolgáltatás:grafikon készítése a személygépkocsik száma2000-2015 között. Ellenőrizd tudásodat az alföldekről és a Dunántúli-dombságról!:Halmazokba válogasd szét:mit termelnek a tanult tájakon. A középhegységekről, a fővárosról és a régiókról tanultak összefoglalása:halmazkarika:a palás, az andezit és bazalt kőzetekhez társítsd a tájakat!. Európa országai, Magyarország:Számold ki a népsűrűséget(osztás gyakorlása)	a talaj és a víz szennyezése és védelme kapcsán. Az élőlények rendszerezése témakörben az előző évek alatt elsajátított ismeretek (növényekről, állatokról) alkalmazása, logikai gondolatmenetek felállítása, sorba rendezése, összefüggések keresése, következtetések levonása a rendszertani egységek egymásra épülésénél és fajok besorolásánál	

	milyen mély a tenger! A nyugati félgömb kontinense: Amerika: határozd meg helyzetét a földgömbön (koordináta-rendszer alkalmazásával)! Év végi összefoglalás: hol járunk?(é.sz.29 fok és k.h.92 fok), helymeghatározás fokhálózatban(koordináta – rendszer) Az Appennini-félsziget: halmazkarika: Alpok, Appenninek, Pó-síkság egyedi és közös jellemzői.			
Ítéletalkotás, döntés,tervezés (E)	Földtörténeti korbeosztás: halmazkarikákba rendeld a történelmi és földtörténeti korok jellemzőit! Évmilliók eseményei: készíts kördiagramot a földtörténeti korok időtartamáról! A forró övezet kontinense: éghajlati grafikon, csapadék-oszlopdiagram adatai alapján jellemezd a forró övet! A titokzatos kontinens ma: hasonlítsd össze az országok GDP-jét! Készíts oszlopdiagramot! Az	Az országok, városok helymeghatározása a fokhálózat segítségével: koordináta-rendszer alkalmazása. Magassági számok leolvasása a tengerszint felett. Összehasonlításaik. Éghajlat Magyarországon: csapadék-oszlopdiagram, hőmérséklet-görbe:ábrázolások gyakorlása (meglévő adatok leolvasása, adatok segítségével azok elkészítése.) A Kárpátok: a felszín grafikonjának	Távoli tájak életközösségei, A mérsékelt övi füves puszták, a tajga, tundra, fagyos területek és magashegységek élővilága, élet a tengerben témakörök tárgyalása során a tanult növények, állatok és az ember kapcsolatának pozitív és negatív formáira való rámutatás (pusztulás, pusztítás, kihalás, gondoskodás, védelem, stb.)	-

	Ausztrál Államszövetség: a világ bauxittermelése 2014-ben:készíts oszlopdiaagramot! A sarkvidékek: éghajlati hőmérsékletgörbe, csapadék-oszlopdiaagram alapján olvasd le a tundra éghajlati jellemzőit! A tundrától a trópusokig(Ázsia éghajlata):halmazkarika alapján hasonlítsd össze a trópusi és a mérsékelt övi sivatag jellemzőit! Ábrázold szalagdiagramon Ázsia folyóinak hosszát! A Föld legnépesebb országa : Kína: függelék adatai alapján kördiagram (Kína részesedése a világ acéltermeléséből), oszlopdiaagram (A világ vezető acéltermelő országainak adatai). A mi kontinensünk: Európa: gyakorold a grafikon szerkesztést! Európa népessége 1650-től 2014-ig. Földrajzi övezetesség Európában: ábrázold szalagdiagramon az európai folyókat!(7 leghosszabb) A legkisebb földrész, Ausztrália:	összehasonlítása a hőmérsékleti grafikonnal:grafikonok elkészítése, elemzése. Közép-Európa éghajlata : halmazokkal történő összehasonlítás(nedves és száraz kontinentális éghajlat):halmazok használata éghajlatok elkülönítésére, közös vonások felismerésére. Hazánk vízrajza:A Duna magyarországi szakaszának görbét elkészíteni az atlasz adatai alapján. Változások az iparban: az ipar részesedése a nemzeti jövedelemből :függelék adatai alapján diagram készítése mm-papírra. Hazánk vezető gazdasági ága:a szolgáltatás:grafikon készítése a személygépkocsik száma 2000- 2015 között. Ellenőrizd tudásodat az alföldekről és a Dunántúli-dombságról!:Halmazokba válogasd szét:mit termelnek a tanult tájakon. Hazánk legnyugatibb tája:Hasonlítsd össze az Alföld és Ny.-Magyarország	A földi élővilág általános jellemzése témakörnél az ember hatása a bioszférára a levegő, a talaj és a víz szennyezése és védelme kapcsán.	

	koordináta-rendszer :határozd meg a helyét a Földön! A milliónyi sziget világa: Óceánia :vázlatrajzban végezz számításokat! Mauna Kea vulkán helyének meghatározása koordináta-rendszer segítségével! Olvasd le a térképről a vulkán magasságát! Határozd meg, milyen mély a tenger! A nyugati félgömb kontinense: Amerika: határozd meg helyzetét a földgömbön (koordináta-rendszer alkalmazásával)! Év végi összefoglalás: hol járunk?(é.sz.29 fok és k.h.92 fok), helymeghatározás fókálózatban(koordináta – rendszer) A legkisebb földrész, Ausztrália: rendezd halmazokba Ausztrália tájait jellemzőikkel! Az Egyesült Államok: halmazkarikákba az őslakók, behurcoltak, bevándorlók jellemzői a számok beírásával! A fejlett gazdaság:északi, déli, nyugati	éghajlatát!:táblázat készítése az éghajlati térkép számai alapján. A közephegységekről, a fővárosról és a régiókról tanultak összefoglalása:halmazkarika: a palás, az andezit és bazalt kőzetekhez társítsd a tájakat!.		

	iparvidékek jellemzőit halmazkarikákba helyezd el! A hegyvidéki ország: Mexikó: mi jellemzi az emeletes mezőgazdaságot? (tengerszint feletti magasság ábrázolása) Hatalmas terület-változatos felszín(Ázsia):rendezd halmazokba a Pacifikus- és Eurázsiai-hegységrendszer jellemzőit! Európai Unió:a tagországok sorszámait írd a vaktérkép megfelelő helyére! Az Unió éléstára :Franciaország: táblázat hiányzó adatainak kiegészítése(Francia ország éghajlata).			
Számolási készség (F)	Évmilliók eseményei: készíts kördiagramot a földtörténeti korok időtartamáról! A forró övezet kontinense: éghajlati grafikon, csapadék-oszlopdiagram adatai alapján jellemezd a forró övet! A titokzatos kontinens ma: hasonlítsd össze az országok GDP-jét! Készíts	Az országok, városok helymeghatározása a fokhálózat segítségével: koordináta-rendszer alkalmazása. Magassági számok leolvasása a tengerszint felett. Összehasonlításuk. Éghajlat Magyarországon: csapadék-oszlopdiagram, hőmérséklet-	-	-

	oszlopdiagramot! Az Ausztrál Államszövetség: a világ bauxittermelése 2014-ben:készíts oszlopdiagramot! A sarkvidékek: éghajlati hőmérsékletgörbe, csapadék-oszlopdiagram alapján olvasd le a tundra éghajlati jellemzőit! A tundrától a trópusokig(Ázsia éghajlata):halmazkarika alapján hasonlítsd össze a trópusi és a mérsékelt övi sivatag jellemzőit! Ábrázold szalagdiagramon Ázsia folyóinak hosszát! A Föld legnépesebb országa : Kína: függelék adatai alapján kördiagram (Kína részesedése a világ acéltermeléséből), oszlopdiagram (A világ vezető acéltermelő országainak adatai). A mi kontinensünk: Európa: gyakorold a grafikon szerkesztést! Európa népessége 1650-től 2014-ig. Földrajzi övezetesség Európában: ábrázold szalagdiagramon az európai folyókat!(7 leghosszabb) A	görbe:ábrázolások gyakorlása. A Kárpátok: a felszín grafikonjának összehasonlítása a hőmérsékleti grafikonnal:grafikonok elkészítése, elemzése. Hazánk vízrajza:A Duna magyarországi szakaszának görbét elkészíteni az atlasz adatai alapján. Változások az iparban: az ipar részesedése a nemzeti jövedelemből :függelék adatai alapján diagram készítése mm-papírra. Hazánk vezető gazdasági ága:a szolgáltatás:grafikon készítése a személygépkocsik száma 2000-2015. között. Kontinentális éghajlat-szélsőségekkel:Számold ki Kisvárdai és Szegedi évi középhőmérsékletét a megadott adatokból!(átlagszámítás). A középhegységekről, a fővárosról és a régiókról tanultak összefoglalása:halmazkarika:a palás, az andezit és bazalt kőzetekhez társítsd a tájakat!. Európa országai,		

	legkisebb földrész, Ausztrália: koordináta-rendszer :határozd meg a helyét a Földön! A milliányi sziget világa: Óceánia :vázlatrajzban végezz számításokat! Mauna Kea vulkán helyének meghatározása koordináta-rendszer segítségével! Olvasd le a térképről a vulkán magasságát! Határozd meg, milyen mély a tenger! A nyugati félgömb kontinense: Amerika: határozd meg helyzetét a földgömbön (koordináta-rendszer alkalmazásával)! Év végi összefoglalás: hol járunk?(é.sz.29 fok és k.h.92 fok), helymeghatározás fokhálózatban(koordináta – rendszer) A hegyvidéki ország: Mexikó: mi jellemzi az emeletes mezőgazdaságot? (tengerszint feletti magasság ábrázolása) Európai Unió:a tagországok sorszámait írd a vaktérkép megfelelő helyére! Az Appennini-	Magyarország:Számold ki a népsűrűséget(osztás gyakorlása)		

	félsziget: halmazkarika: Alpok, Appenninek, Pó-síkság egyedi és közös jellemzői.			
Problémamegoldás, ismeretek alkalmazása (G)	Földtörténeti korbeosztás: halmazkarikákba rendezd a történelmi és földtörténeti korok jellemzőit! Évmilliók eseményei: készíts kördiagramot a földtörténeti korok időtartamáról! A forró övezet kontinense: éghajlati grafikon, csapadék-oszlopdiagram adatai alapján jellemezd a forró övet! A titokzatos kontinens ma: hasonlítsd össze az országok GDP-jét! Készíts oszlopdiagramot! Az Ausztrál Államszövetség: a világ bauxittermelése 2000-ben:készíts oszlopdiagramot! A sarkvidékek: éghajlati hőmérsékletgörbe, csapadék-oszlopdiagram alapján olvasd le a tundra éghajlati jellemzőit! A tundrától a trópusokig(Ázsia éghajlata):halmazkarika alapján hasonlítsd össze a trópusi és a	Az országok, városok helymeghatározása a fokhálózat segítségével: koordináta-rendszer alkalmazása. Magassági számok leolvasása a tengerszint felett. Összehasonlításaik. Éghajlat Magyarországon: csapadék-oszlopdiagram, hőmérséklet-görbe:ábrázolások gyakorlása .A Kárpátok: a felszín grafikonjának összehasonlítása a hőmérsékleti grafikkal:grafikonok elkészítése, elemzése. Közép-Európa éghajlata : halmazokkal történő összehasonlítás(nedves és száraz kontinentális éghajlat):halmazok használata éghajlatok elkülönítésére, közös vonások felismerésére. Hazánk vízrajza:A Duna magyarországi szakaszának görbét elkészíteni az atlasz adatai alapján. Változások az iparban: az	Távoli tájak életközösségei, A mérsékelt övi füves puszták, a tajga, tundra, fagyos területek és magashegységek élővilága, élet a tengerben témakörök tárgyalása során a tanult növények, állatok és az ember kapcsolatának pozitív és negatív formáira való rámutatás (pusztulás, pusztítás, kihalás, gondoskodás, védelem, stb.). A Föld természeti értékeinek védelménél a környezettudatos szemlélet és magatartás kialakítása. A földi élővilág általános jellemzése témakörnél az élő és élettelen környezeti tényezők jelenségei és összefüggéseinek megismerése, valamint az életközösségekhez kapcsolódó új ismeretanyag az ember hatása a bioszférára a levegő,	Testfelépítés témakörénél: Sejtjeink közös jellemzője, Testünk szövetei, Testünk váza, Testünk kültakarója Szervezetünk anyagcseréje témakör Szabályozás témaköre Szaporodás témaköre Mozgási rendellenességek, Bőrünk egészsége, Emésztési problémák, A légzőszervek betegségei, A vérkeringés betegségei, A hormonális szabályozás zavarai, Fertőzések, Járványok Alkalmazható technika:interjú, mozaik módszer, csoportkonzultáció, kerekasztal, szóháló, villámkártya, feladatküldés, diákkvartett

	mérsékelt övi sivatag jellemzőit! Ábrázold szalagdiagramon Ázsia folyóinak hosszát! A Föld legnépesebb országa : Kína: függelék adatai alapján kördiagram (Kína részesedése a világ acéltermeléséből), oszlopdiagram (A világ vezető acéltermelő országainak adatai). Földrajzi övezetesség Európában: ábrázold szalagdiagramon az európai folyókat!(7 leghosszabb) A legkisebb földrész, Ausztrália: koordináta-rendszer :határozd meg a helyét a Földön! A milliónyi sziget világa: Óceánia :vázlatrajzban végezz számításokat! Mauna Kea vulkán helyének meghatározása koordináta-rendszer segítségével! Olvasd le a térképről a vulkán magasságát! Határozd meg, milyen mély a tenger! A nyugati félgömb kontinense: Amerika: határozd meg helyzetét a	ipar részesedése a nemzeti jövedelemből :függelék adatai alapján diagram készítése mm-papírra. Hazánk vezető gazdasági ága:a szolgáltatás, turizmus, autógyártás. Kontinentális éghajlat-szélsőségekkel:Számold ki Kisvárdai és Szegedi évi középhőmérsékletét a megadott adatokból!(átlagszámítás). Ellenőrizd tudásodat az alföldekről és a Dunántúli-dombságról!:Halmazokba válogasd szét:mit termelnek a tanult tájakon. Hazánk legnyugatibb tája:Hasonlítsd össze az Alföld és Ny.-Magyarország éghajlatát!:táblázat készítése az éghajlati térkép számai alapján. A középhegysegekről, a fővárosról és a régiókról tanultak összefoglalása:halmazkarika:a palás, az andezit és bazalt kőzetekhez társítsd a tájakat!.	a talaj és a víz szennyezése és védelme kapcsán. Az élőlények rendszerezése témakörben az előző évek alatt elsajátított ismeretek (növényekről, állatokról) alkalmazása, logikai gondolatmenetek felállítása, sorba rendezése, összefüggések keresése, következtetések levonása a rendszertani egységek egymásra épülésénél és fajok besorolásánál	

	földgömbön (koordináta-rendszer alkalmazásával)! Év végi összefoglalás: hol járunk?(é.sz.29 fok és k.h.92 fok), helymeghatározás fokhálózatban(koordináta – rendszer) A legkisebb földrész, Ausztrália: rendezd Az Egyesült Államok: halmazkarikákba az őslakók, behurcoltak, bevándorlók jellemzői a számok beírásával! halmazokba Ausztrália tájait jellemzőikkel! A fejlett gazdaság:északi, déli, nyugati iparvidékek jellemzőit halmazkarikákba helyezd el! A hegyvidéki ország: Mexikó: mi jellemzi az emeletes mezőgazdaságot? (tengerszint feletti magasság ábrázolása) Hatalmas terület-változatos felszín(Ázsia):rendezd halmazokba a Pacifikus- és Eurázsiai-hegységrendszer jellemzőit! Európai Unió:a tagországok sorszámait írd a vaktérkép			

	megfelelő helyére! Az Unió éleltára :Franciaország: táblázat hiányzó adatainak kiegészítése(Francia ország éghajlata). Az Appennini-félsziget: halmazkarika: Alpok, Appenninek, Pó-síkság egyedi és közös jellemzői. Az Appennini-félsziget: halmazkarika: Alpok, Appenninek, Pó-síkság egyedi és közös jellemzői.			
A megoldás megtervezése, tervszerű gondolkodás (H)	Földtörténeti korbeosztás: halmazkarikákba rendezd a történelmi és földtörténeti korok jellemzőit! Évmilliók eseményei: készíts kördiagramot a földtörténeti korok időtartamáról! A forró övezet kontinense: éghajlati grafikon, csapadék-oszlopdiagram adatai alapján jellemezd a forró övet! A titokzatos kontinens ma: hasonlítsd össze az országok GDP- jét! Készíts oszlopdiagramot! Az Ausztrál Államszövetség: a világ bauxittermelése 2014-ben:készíts	Az országok, városok helymeghatározása a fokhálózat segítségével: koordináta-rendszer alkalmazása. Éghajlat Magyarországon: csapadék- oszlopdiagram, hőmérséklet- görbe:ábrázolások gyakorlása A Kárpátok: a felszín grafikonjának összehasonlítása a hőmérsékleti grafikkal:grafikonok elkészítése, elemzése. Közép-Európa éghajlata : halmazokkal történő összehasonlítás(nedves és száraz	Távoli tájak életközösségei, A mérsékelt övi füves puszták, a tajga, tundra, fagyos területek és magashegységek élővilága, élet a tengerben témakörök tárgyalása során a tanult növények, állatok és az ember kapcsolatának pozitív és negatív formáira való rámutatás (pusztulás, pusztítás, kihalás, gondoskodás, védelem, stb.). A Föld természeti értékeinek védelménél a	Szaporodás témaköre Alkalmazható technika:

	oszlopdiagramot! A sarkvidékek: éghajlati hőmérsékletgörbe, csapadék-oszlopdiagram alapján olvasd le a tundra éghajlati jellemzőit! A tundrától a trópusokig(Ázsia éghajlata):halmazkarika alapján hasonlítsd össze a trópusi és a mérsékelt övi sivatag jellemzőit! Ábrázold szalagdiagramon Ázsia folyóinak hosszát! A Föld legnépesebb országa : Kína: függelék adatai alapján kördiagram (Kína részeseése a világ acéltermeléséből), oszlopdiagram (A világ vezető acéltermelő országainak adatai). A mi kontinensünk: Európa: gyakorold a grafikonszerkesztést! Európa népessége 1650-től 2014-ig. Földrajzi övezetesség Európában: ábrázold szalagdiagramon az európai folyókat!(7 leghosszabb) A legkisebb földrész, Ausztrália: koordináta-rendszer :határozd meg a helyét a Földön! A milliónyi	kontinentális éghajlat):halmazok használata éghajlatok elkülönítésére, közös vonások felismerésére. Hazánk vízrajza:A Duna magyarországi szakaszának görbáját elkészíteni az atlasz adatai alapján. Változások az iparban: az ipar részeseése a nemzeti jövedelemből :függelék adatai alapján diagram készítése mm-papírra. Kontinentális éghajlat-szélsőségekkel:Számold ki Kisvárda és Szeged évi középhőmérsékletét a megadott adatokból!(átlagszámítás). Ellenőrizd tudásodat az alföldekről és a Dunántúli-dombságról!:Halmazokba válogasd szét:mit termelnek a tanult tájakon. A középhegységekről, a fővárosról és a régiókról tanultak összefoglalása:halmazkarika:a palás, az andezit és bazalt kőzetekhez társítsd a tájakat!. Európa országai,	környezettudatos szemlélet és magatartás kialakítása. A földi élővilág általános jellemzése témakörnél az ember hatása a bioszférára a levegő, a talaj és a víz szennyezése és védelme kapcsán.	

	sziget világa: Óceánia :vázlatrajzban végezz számításokat! Mauna Kea vulkán helyének meghatározása koordináta-rendszer segítségével! Olvasd le a térképről a vulkán magasságát! Határozd meg, milyen mély a tenger! A nyugati félgömb kontinense: Amerika: határozd meg helyzetét a földgömbön (koordináta-rendszer alkalmazásával)! Év végi összefoglalás: hol járunk?(é.sz.29 fok és k.h.92 fok), helymeghatározás fokhálózatban(koordináta – rendszer) A legkisebb földrész, Ausztrália: rendezd halmazokba Ausztrália tájait jellemzőikkel! Az Egyesült Államok: halmazkarikákba az őslakók, behurcoltak, bevándorlók jellemzői a számok beírásával! A fejlett gazdaság: északi, déli, nyugati iparvidékek jellemzőit halmazkarikákba helyezd el!	Magyarország:Számold ki a népsűrűséget(osztás gyakorlása)		

	Hatalmas terület-változatos felszín(Ázsia):rendezd halmazokba a Pacifikus- és Eurázsiai-hegységrendszer jellemzőit! Az Appennini-félsziget: halmazkarika: Alpok, Appenninek, Pó-síkság egyedi és közös jellemzői.			
Konstruktív képesség (I)	Földtörténeti korbeosztás: halmazkarikákba rendezd a történelmi és földtörténeti korok jellemzőit! Évmilliók eseményei: készíts kördiagramot a földtörténeti korok időtartamáról! A forró övezet kontinense: éghajlati grafikon, csapadék-oszlopdiagram adatai alapján jellemezd a forró övet! A titokzatos kontinens ma: hasonlítsd össze az országok GDP-jét! Készíts oszlopdiagramot! Az Ausztrál Államszövetség: a világ bauxittermelése 2014-ben:készíts oszlopdiagramot! A sarkvidékek: éghajlati hőmérsékletgörbe, csapadék-oszlopdiagram alapján olvasd le a tundra éghajlati	Az országok, városok helymeghatározása a fokhálózat segítségével: koordináta-rendszer alkalmazása. A Kárpátok: a felszín grafikonjának összehasonlítása a hőmérsékleti grafikonnal:grafikonok elkészítése, elemzése. Közép-Európa éghajlata : halmazokkal történő összehasonlítás(nedves és száraz kontinentális éghajlat):halmazok használata éghajlatok elkülönítésére, közös vonások felismerésére. Hazánk vízrajza:A Duna magyarországi szakaszának görbét elkészíteni az atlasz adatai alapján. Változások az iparban: az ipar részesedése a nemzeti	A földi élővilág általános jellemzése témakörnél az ember hatása a bioszférára a levegő, a talaj és a víz szennyezése és védelme kapcsán.	Alkalmazható technika:

	jellemzőit! A tundrától a trópusokig(Ázsia éghajlata):halmazkarika alapján hasonlítsd össze a trópusi és a mérsékelt övi sivatag jellemzőit! Ábrázold szalagdiagramon Ázsia folyóinak hosszát! A Föld legnépesebb országa : Kína: függelék adatai alapján kördiagram (Kína részesedése a világ acéltermeléséből), oszlopdiaagram (A világ vezető acéltermelő országainak adatai). A mi kontinensünk: Európa: gyakorold a grafikonszerkesztést! Földrajzi övezetesség Európában: ábrázold szalagdiagramon az európai folyókat!(7 leghosszabb) A legkisebb földrész, Ausztrália: koordináta-rendszer :határozd meg a helyét a Földön! A milliányi sziget világa: Óceánia :vázlatrajzban végezz számításokat! Mauna Kea vulkán helyének meghatározása koordináta-rendszer segítségével!	jövedelemből :függelék adatai alapján diagram készítése mm-papírra. Ellenőrizd tudásodat az alföldekről és a Dunántúli-dombságról!:Halmazokba válogasd szét:mit termelnek a tanult tájakon. A közephegységekről, a fővárosról és a régiókról tanultak összefoglalása:halmazkarika:a palás, az andezit és bazalt kőzetekhez társítsd a tájakat!.		

	Olvasd le a térképről a vulkán magasságát! Határozd meg, milyen mély a tenger! A nyugati félgömb kontinense: Amerika: határozd meg helyzetét a földgömbön (koordináta-rendszer alkalmazásával)! Év végi összefoglalás: hol járunk?(é.sz.29 fok és k.h.92 fok), helymeghatározás fókálózatban(koordináta – rendszer) Európai Unió:a tagországok sorszámait írd a vaktérkép megfelelő helyére! Az Appennini-félsziget: halmazkarika: Alpok, Appenninek, Pó-síkság egyedi és közös jellemzői.			

Gyakorlati alkalmazás (J)	-	-	A földi élővilág általános jellemzése témakörnél az ember hatása a bioszférára a levegő, a talaj és a víz szennyezése és védelme kapcsán.	Miből épül fel testünk? Mozgási rendellenességek, Bőrünk egészsége, Emésztési problémák, A légzőszervek betegségei, A vérkeringés betegségei, A hormonális szabályozás zavarai, Fertőzések, Járványok Alkalmazható technika:

Ének-zene				
Fejlesztendő kompetenciák	5. osztály	6. osztály	7. osztály	8. osztály
Algoritmikus gondolkodás, cselekvéssorozat végrehajtása (A)	Szolmizációs hangok, ABC-s hangok elhelyezése violin kulcsban, illetve betűkotta átírása vonalrendszerbe. Pentaton, pentackorel hangsorok különböző dó-helyről, és a hétfokú hangsorok ugyanígy	Szolmizációs hangok, ABC-s hangok elhelyezése violin kulcsban, illetve betűkotta átírása vonalrendszerbe. Előjegyzéstől függően C-dúr, a-moll, F-dúr, d-moll, G-dúr e-moll hangsorok	Szolmizációs hangok, ABC-s hangok elhelyezése violin kulcsban, illetve betűkotta átírása vonalrendszerbe. Előjegyzéstől függően D-dúr, h-moll, B-dúr, g-moll hangsorok	Szolmizációs hangok, ABC-s hangok elhelyezése violin kulcsban, illetve betűkotta átírása vonalrendszerbe. Előjegyzéstől függően Esz-dúr, c-moll, A-dúr, fisz-moll hangsorok

Függvényszerű gondolkodás, összefüggések meglátása (B)	A különböző dó-helyek és előjegyzések összekapcsolása, alkalmazása; a dó helyéből kiindulva a többi szolmizációs hang elhelyezése a vonalrendszerben.	A különböző dó-helyek és előjegyzések összekapcsolása, alkalmazása; a dó helyéből kiindulva a többi szolmizációs hang elhelyezése a vonalrendszerben.	A különböző dó-helyek és előjegyzések összekapcsolása, alkalmazása; a dó helyéből kiindulva a többi szolmizációs hang elhelyezése a vonalrendszerben.	A különböző dó-helyek és előjegyzések összekapcsolása, alkalmazása; a dó helyéből kiindulva a többi szolmizációs hang elhelyezése a vonalrendszerben.
Értelmes, elemző olvasás, szövegértelmezés (C)	A zenetörténeti korok és zeneszerzők élete, a hangismeret, a népdalgyűjtés jellemző eseményei, eszközei	A zenetörténeti korok és zeneszerzők élete, a hangismeret, a népdalgyűjtés jellemző eseményei, eszközei	A zenetörténeti korok és zeneszerzők élete, a hangismeret, a népdalgyűjtés jellemző eseményei, eszközei	A zenetörténeti korok és zeneszerzők élete, a hangismeret, a népdalgyűjtés jellemző eseményei, eszközei
Következtetések, következtetési sémák (D)	A különböző dó-helyek és előjegyzések összekapcsolása, alkalmazása; a dó helyéből kiindulva a többi szolmizációs hang elhelyezése a vonalrendszerben	A különböző dó-helyek és előjegyzések összekapcsolása, alkalmazása; a dó helyéből kiindulva a többi szolmizációs hang elhelyezése a vonalrendszerben	A különböző dó-helyek és előjegyzések összekapcsolása, alkalmazása; a dó helyéből kiindulva a többi szolmizációs hang elhelyezése a vonalrendszerben	A különböző dó-helyek és előjegyzések összekapcsolása, alkalmazása; a dó helyéből kiindulva a többi szolmizációs hang elhelyezése a vonalrendszerben
Ítéletalkotás, döntés, tervezés	A művészeti korokban való tájékozódás ismert és nem ismert zeneművek alapján. Ismerje fel a	A művészeti korokban való tájékozódás ismert és nem ismert zeneművek alapján. Ismerje fel a	A művészeti korokban való tájékozódás ismert és nem ismert zeneművek alapján. Ismerje fel a	A művészeti korokban való tájékozódás ismert és nem ismert zeneművek alapján. Ismerje fel a

(E)	tanuló a stílusjegyeket, ezeket az adott korba helyezze el.	tanuló a stílusjegyeket, ezeket az adott korba helyezze el.	tanuló a stílusjegyeket, ezeket az adott korba helyezze el.	tanuló a stílusjegyeket, ezeket az adott korba helyezze el.
Számolási készség (F)	Hangközök elhelyezése a vonalrendszerben, ki kell tudnia számolni az adott hangról fel- vagy lelépő hangközöket (kvart, kvint, oktáv, prím)	Hangközök elhelyezése a vonalrendszerben, ki kell tudnia számolni az adott hangról fel- vagy lelépő hangközöket (kis és nagy szekund, kis és nagy terc)	Hangközök elhelyezése a vonalrendszerben, ki kell tudnia számolni az adott hangról fel- vagy lelépő hangközöket (kis és nagy szext, kis és nagy szeptin)	Hangközök elhelyezése a vonalrendszerben, ki kell tudnia számolni az adott hangról fel- vagy lelépő hangközöket (kvart, kvint, oktáv, prím , kis és nagy szekund, kis és nagy terc, kis és nagy szext, kis és nagy szeptin ismétlése)
Problémamegoldás, ismeretek alkalmazása (G)	Lsd. az A, B, C, D, E, F pontoknál leírtak	Lsd. az A, B, C, D, E, F pontoknál leírtak	Lsd. az A, B, C, D, E, F pontoknál leírtak	Lsd. az A, B, C, D, E, F pontoknál leírtak
A megoldás megtervezése, tervszerű gondolkodás (H)	Ritmuselemek, ütemek kapcsolata	A módosító jelek alkalmazása, a feloldójel szerepe: milyen irányban, mennyivel módosítják a hangokat.	A módosító jelek alkalmazása, a feloldójel szerepe: milyen irányban, mennyivel módosítják a hangokat. A szekvenciák alkalmazása felfelé és lefelé.	A módosító jelek alkalmazása, a feloldójel szerepe: milyen irányban, mennyivel módosítják a hangokat A szekvenciák alkalmazása felfelé és lefelé.
Konstruktív képesség	-	-	-	-

(I)				
Gyakorlati alkalmazás	A zene átszövi a hétköznapokat, ki kell tudni választani az értékes zenét, különböztesse meg a „zenei perifériáktól”. Egy neki tetsző dal kottáját el tudja olvasni, elénekelni. Merjen énekelni!	A zene átszövi a hétköznapokat, ki kell tudni választani az értékes zenét, különböztesse meg a „zenei perifériáktól”. Egy neki tetsző dal kottáját el tudja olvasni, elénekelni. Merjen énekelni!	A zene átszövi a hétköznapokat, ki kell tudni választani az értékes zenét, különböztesse meg a „zenei perifériáktól”. Egy neki tetsző dal kottáját el tudja olvasni, elénekelni. Merjen énekelni!	A zene átszövi a hétköznapokat, ki kell tudni választani az értékes zenét, különböztesse meg a „zenei perifériáktól”. Egy neki tetsző dal kottáját el tudja olvasni, elénekelni. Merjen énekelni!
(J)				

Természetismeret			Tánc és dráma/ Hon- és népismeret	Erkölcstan / Hit-és Erkölcstan
Fejlesztendő kompetenciák	5. osztály	6. osztály	5. osztály	7. osztály
Algoritmikus gondolkodás, cselekvéssorozat végrehajtása	Növények részei és kártevői a kertben: halmazok alkotása, táblázat készítése, értékelése. Összefoglalás: távolság becslése, folyók hosszúságának mérése, adatok grafikonos ábrázolása, piktogram készítése, értékek ábrázolása, leolvasása. Időjárás, éghajlat elemei, magasság szerinti hőmérsékletváltozás(200m-1C°):	.-	A megismert valamely nemzetiség hagyományából 1-1 felelevenítése(pl. házasságkötés: lánykérés-előkészületek-szertartás-lakodalm), Egy híres tudós életrajzából kiemelni, hogyan jutott el a felfedezésig, a kutatás nemzetközi eredményéig(pl. Szent-	Saját életéből vett példákkal rendezze életkori szakaszait, Negatív és pozitív cselekvéssorozat felállítása pl. az egészséges és az önpusztító életmódra vonatkozóan
(A)				

	grafikon készítés, koncentráció- logikus gondolkodásra nevelés, ok-okozat felismerése. Éghajlat: időjárás változása területenként: átlagszámítás, magassági számok leolvasása, negatív és pozitív magasságok illetve számok-ezekkel való számítások, pozitív és negatív számok fogalma. Folyók áradása: éves, havi és napi lebontásban:grafikus ábrázolás és ennek leolvasása, elemzése.Külső és belső erők felszínformálásának eredménye:halmazok alakítása(hó-kavicsgörgögeteg-víz-hordalék-vulkán-Vulkáni kőzetek), azonosságok keresése, építő-romboló munka.		Györgyi Albert esetében), Hazánk egy hagyományörző városának részletesebb megismerése(pl. Debrecen), Reformáció EU-ban-Magyarországon- Debrecen:”Kálvinista Róma”, A vándorló magyarok élete témakörnél a vándorlás okainak felidézése-őshazánk(Magna Hungaria, Levédia, Etelköz).	
Függvényszerű gondolkodás, összefüggések meglátása (B)	Növények részei és kártevői a kertben: halmazok alkotása, táblázat készítése, értékelése. Összefoglalás:távolság becslése, folyók hosszúságának mérése, adatok grafikonos ábrázolása, piktogram készítése, értékek ábrázolása, leolvasása. Időjárás, éghajlat elemei, magasság szerinti hőmérsékletváltozás(200m-1C°): grafikon készítés, koncentráció- logikus gondolkodásra nevelés, ok-okozat	Az erdőt alkotó fák Térfogat, tömeg, sűrűség A Föld forgása, keringése,A Föld alakja, Naprendszer, Hold, Óceánok, Kontinensek A Föld éghajlata	A trianoni béke- Magyarország területveszteségei-határokon kívül rekedt magyarok, Nemzeti parkjaink- a természet- és környezetvédelem fontossága- Aggteleki cseppkőbarlang(a világörökség része), Az alföldi emberek, alföldi tájak megismerésekor a természeti környezet és az életmód, életforma	Test és lélek harmóniájának fontossága, A média káros hatásai és következményeik

	felismerése. Éghajlat: időjárás változása területenként: átlagszámítás, magassági számok leolvasása, negatív és pozitív magasságok illetve számok-ezekkel való számítások, pozitív és negatív számok fogalma. Folyók áradása: éves, havi és napi lebontásban:grafikus ábrázolás és ennek leolvasása, elemzése. Külső és belső erők felszínformálásának eredménye:halmazok alakítása(hó-kavicsgörgeteg-víz-hordalék-vulkán-Vulkáni kőzetek), azonosságok keresése, építő-romboló munka.	Nekem szülőhazám-hazánk Magyarország Nekem szülőhazám-hazánk Magyarország Füves területek élővilága	összefüggései, A Székelyföld vázlatos megismerésekor a történelmi eseményekre való utalás-párhuzamok felállítása- ok-okozati viszonyok észrevetése	
Értelmes, elemző olvasás, szövegértelmezés (C)	Ismeretterjesztő és szépirodalmi témájú könyvek, leginkább kiselőadás és gyűjtőmunka készítése. Vázlatírás, a vázlat pontjainak értelmezése, az esetleges idegen vagy nem használatos kifejezések magyarázata	Az erdőt alkotó fák Vizek,vízpartok élővilága Füves területek élővilága	Ismeretterjesztő és szépirodalmi témájú könyvek, leginkább kiselőadás és gyűjtőmunka készítése. Vázlatírás, a vázlat pontjainak értelmezése, az esetleges idegen vagy nem használatos kifejezések magyarázata (pl. etnikum, történelmi Magyarország, nemzetiség)	Az órai vázlatok jelentik a szövegértelmezés gyakorlását, valamint gyűjtőmunkák készítése és irodalmi szemelvények felolvasása. Kérdőív kitöltése („Ki vagyok én?”), Idézetek, gondolatok gyűjtése pl. a szeretet-barátság témakörben.

Következtetések, következtetési sémák (D)	Növények részei és kártevői a kertben: halmazok alkotása, táblázat készítése, értékelése. Összefoglalás:távolság becslése, folyók hosszúságának mérése, adatok grafikonos ábrázolása, piktogram készítése, értékek ábrázolása, leolvasása. Időjárás, éghajlat elemei, magasság szerinti hőmérsékletváltozás(200m-1C°): grafikon készítés, koncentráció- logikus gondolkodásra nevelés, ok-okozat felismerése. Éghajlat: időjárás változása területenként: átlagszámítás, magassági számok leolvasása, negatív és pozitív magasságok illetve számok-ezekkel való számítások, pozitív és negatív számok fogalma. Folyók áradása: éves, havi és napi lebontásban:grafikus ábrázolás és ennek leolvasása, elemzése. Külső és belső erők felszínformálásának eredménye:halmazok alakítása(hó-kavicsgörgögeteg-víz-hordalék-vulkán-Vulkáni kőzetek), azonosságok keresése, építő-romboló munka.	A Föld forgása, keringése,A Föld alakja, Naprendszer, Hold, Óceánok, Kontinensek A Föld éghajlata Nekem szülőhazám-hazánk Magyarország Nekem szülőhazám-hazánk Magyarország Füves területek élővilága	A trianoni béke- Magyarország területveszteségei-határokon kívül rekedt magyarok, Nemzeti parkjaink- a természet- és környezetvédelem fontossága- Aggteleki cseppkőbarlang(a világörökség része), Az alföldi emberek, alföldi tájak megismerésekor a természeti környezet és az életmód, életforma összefüggései, A Székelyföld vázlatos megismerésekor a történelmi eseményekre való utalás-párhuzamok felállítása- ok-okozati viszonyok észrevételése	Átfedi az A és B pontokban leírtakat. Tanulás, pályaválasztás, felnőttkori önálló élet, Életszínvonal-életminőség-életmód, Ember és természet kapcsolata
Ítéletalkotás, döntés, tervezés	Növények részei és kártevői a kertben: halmazok alkotása, táblázat készítése,	Az erdőt alkotó fák	Véleménynyilvánítás a tárgyon belül, Az előítélet-mentességet	Testi és lelki betegségeink: élvezeti szerek elutasítása,

(E)	értékelése. Összefoglalás:távolság becslése, folyók hosszúságának mérése, adatok grafikonos ábrázolása, piktogram készítése, értékek ábrázolása, leolvasása. Időjárás, éghajlat elemei, magasság szerinti hőmérsékletváltozás(200m-1C°): grafikon készítés, koncentráció- logikus gondolkodásra nevelés, ok-okozat felismerése. Éghajlat: időjárás változása területenként: átlagszámítás, magassági számok leolvasása, negatív és pozitív magasságok illetve számok-ezekkel való számítások, pozitív és negatív számok fogalma. Folyók áradása: éves, havi és napi lebontásban:grafikus ábrázolás és ennek leolvasása, elemzése. Külső és belső erők felszínformálásának eredménye:halmazok alakítása(hó-kavicsgörgögeteg-víz-hordalék-vulkán-Vulkáni kőzetek), azonosságok keresése, építő-romboló munka.	Nekem szülőházam-hazánk Magyarország Nekem szülőházam-hazánk Magyarország Füves területek élővilága	szolgálna pl. a romákról szóló tananyagrészeknél. A döntés-tervezést pl. egy írásbeli házi feladat elkészítésekor alkalmazhatják(ezek mindig tanár általi javításra kerülnek(Dönt a témán belüli lehetőségekről, mit választ.) Vázlat, kulcsszavak segítségével felépíti(megtervezi) a gyűjtés folyamatát, majd megvalósítja, s az elkészült munkát az adott határidőre behozza.	egészséges életmód alakítása, a felnőtt élet tervezése, Férfi és női szerepek, család: a kapcsolatteremtés formái és nehézségei, a családalapítás tervezettség, felelősége, Előítéletesség és nyitottság: toleranciakészség fejlesztése, szempontok szerinti csoportokba sorolás, baráti kör kialakítása
Számolási készség (F)	Növények részei és kártevői a kertben: halmazok alkotása, táblázat készítése, értékelése. Magyarország domborzati és vízrajzi térképe:tengerszint feletti	Térfogat, tömeg, sűrűség	Néhány történelmi esemény felidézésekor(Mikor történt? Melyik században?Hány évvel ezelőtt? kérdések	Az életkori szakaszok áttekintésénél x évvel ezelőtt, x év múlva (pl. jövőtervezés 10-15 év távlatában- fogalmazásírás)

	magasságok leolvasása. Települések távolságának meghatározása: hosszúságmérés (m, km) fogalmának elmélyítése, váltások gyakorlása. Összefoglalás: távolság becslése, folyók hosszúságának mérése, adatok grafikonos ábrázolása, piktogram készítése, értékek ábrázolása, leolvasása. Időjárás, éghajlat elemei, magasság szerinti hőmérsékletváltozás (200m-1°C): grafikon készítés, koncentráció- logikus gondolkodásra nevelés, ok-okozat felismerése. (Számold ki a hőmérsékleti különbségeket pl. Kékestető-Himalája). Éghajlat: időjárás változása területenként: átlagszámítás, magassági számok leolvasása, negatív és pozitív magasságok illetve számok-ezekkel való számítások, pozitív és negatív számok fogalma. Folyók áradása: éves, havi és napi lebontásban: grafikus ábrázolás és ennek leolvasása, elemzése. Külső és belső erők felszínformálásának eredménye: halmazok alakítása (hó-kavicsgörgötteg-víz-hordalék-vulkán- Vulkáni kőzetek), azonosságok keresése, építő-romboló munka.		megválaszolásakor). Pl. Mária Terézia uralkodása idején, 1920-ban.	

	Állatvilág testfelépítésének elemzése:páros-páratlanujjú állatok, összevetések.			
Problémamegoldás, ismeretek alkalmazása (G)	Növények részei és kártevői a kertben: halmazok alkotása, táblázat készítése, értékelése. Összefoglalás:távolság becslése, folyók hosszúságának mérése, adatok grafikonos ábrázolása, piktogram készítése, értékek ábrázolása, leolvasása. Időjárás, éghajlat elemei, magasság szerinti hőmérsékletváltozás(200m-1C°): grafikon készítés, koncentráció- logikus gondolkodásra nevelés, ok-okozat felismerése. Folyók áradása: éves, havi és napi lebontásban:grafikus ábrázolás és ennek leolvasása, elemzése. Külső és belső erők felszínformálásának eredménye:halmazok alakítása(hó-kavicsgörgeteg-víz-hordalék-vulkán-Vulkáni kőzetek), azonosságok keresése, építő-romboló munka.Állatvilág testfelépítésének elemzése:páros-páratlanujjú állatok, összevetések.	Térfogat, tömeg, sűrűség A Föld forgása, keringése,A Föld alakja, Naprendszer, Hold, Óceánok, Kontinensek A Föld éghajlata	Gyűjtőmunkánál, írásbeli házi feladatnál, feladatlapok készítésénél. Ismeretek alkalmazása tanulmányi sétán, múzeumlátogatáson, helytörténeti témájú versenyen.	Családon belüli, barátok közötti és iskolai konfliktusok lehetősége, azok kezelése, Szituációs játékkal élethelyzetek megjelenítése, megoldási módok keresése, Vita: érvek-ellenérvek szembeállítása valós vagy elképzelt élethelyzetekre vonatkozóan
A megoldás megtervezése,	Növények részei és kártevői a kertben: halmazok alkotása, táblázat készítése,	Térfogat, tömeg, sűrűség	Gyűjtőmunkánál, írásbeli házi feladatnál, feladatlapok	Családon belüli, barátok közötti és iskolai konfliktusok

tervszerű gondolkodás (H)	értékelése. Összefoglalás:távolság becslése, folyók hosszúságának mérése, adatok grafikonos ábrázolása, piktogram készítése, értékek ábrázolása, leolvasása. Időjárás, éghajlat elemei, magasság szerinti hőmérsékletváltozás(200m-1C°): grafikon készítés, koncentráció- logikus gondolkodásra nevelés, ok-okozat felismerése. Folyók áradása: éves, havi és napi lebontásban:grafikus ábrázolás és ennek leolvasása, elemzése. Külső és belső erők felszínformálásának eredménye:halmazok alakítása(hó-kavicsgörgögeteg-víz-hordalék-vulkán-Vulkáni kőzetek), azonosságok keresése, építő-romboló munka.		készítésénél. Ismeretek alkalmazása tanulmányi sétán, múzeumlátogatáson, helytörténeti témájú versenyen.	lehetősége, azok kezelése, Szituációs játékkal élethelyzetek megjelenítése, megoldási módok keresése, Vita: érvek-ellenérvek szembeállítása valós vagy elképzelt élethelyzetekre vonatkozóan
Konstruktív képesség (I)	Magyarország domborzati és vízrajzi térképe:tengerszint feletti magasságok leolvasása Összefoglalás:távolság becslése, folyók hosszúságának mérése, adatok grafikonos ábrázolása, piktogram készítése, értékek ábrázolása, leolvasása. Időjárás, éghajlat elemei, magasság szerinti hőmérsékletváltozás(200m-1C°): grafikon készítés, koncentráció- logikus	-	Paraszti lakóház tervezése, egyszerűbb „népi étel” elkészítése, paraszti viseletek összeállítása, nemzeti parkjaink elhelyezése térképen, jelképük felismerése.	Az ünnepek jelentősége témánál lehet apróbb ajándékokat készíteni, Adott témához kötődően szerkesszenek kérdőívet, tesztet, feladatsort, rejtvényt stb.

	gondolkodásra nevelés, ok-okozat felismerése. Röghegységek, vulkánok kialakulása: kúp, csonkakúp, hasáb fogalmának kialakítása. Folyók áradása: éves, havi és napi lebontásban: grafikus ábrázolás és ennek leolvasása, elemzése. Külső és belső erők felszínformálásának eredménye: halmazok alakítása (hó-kavicsgörgögeteg-víz-hordalék-vulkán-Vulkáni kőzetek), azonosságok keresése, építő-romboló munka.			
Gyakorlati alkalmazás (J)	Gyűjtőmunkánál, írásbeli házi feladatnál, feladatlapok készítésénél. Ismeretek alkalmazása tanulmányi sétán.	-	Gyűjtőmunkánál, írásbeli házi feladatnál, feladatlapok készítésénél. Ismeretek alkalmazása tanulmányi sétán, múzeumlátogatáson, helytörténeti témájú versenyen Paraszti lakóház tervezése, egyszerűbb „népi étel” elkészítése, paraszti viseletek összeállítása, nemzeti parkjaink elhelyezése térképen, jelképük felismerése.	Mivel nincs konkrét tananyag, csak témák, a hallottak gyakorlati alkalmazása majd az „Életben” mutatkozhat meg. Számonkérés, osztályzás viszont van, ami egyfajta gyakorlati alkalmazást igényel: feladatlapok, tesztek, órai munka, írásbeli házi feladatkerül értékelésre.

Technika, életvitel és gyakorlat				
Fejlesztendő kompetenciák	5. osztály	6. osztály	7. osztály	8. osztály
Algoritmikus gondolkodás, cselekvéssorozat végrehajtása (A)	Szabás, varrás	Keresztszemes hímzés	-	Szabás, varrás
Függvényszerű gondolkodás, összefüggések meglátása (B)	-	-	-	Az energia szállítása, villamosenergia rendszer-hálózat
Értelmes, elemző olvasás, szövegértelmezés (C)	Anyagismeret	Anyagismeret	Anyagismeret, Anyagok tulajdonságai, felhasználási területei. Gyűjtőmunka.	Erőművek, Villamosági-rendszerek működésének megértése
Következtetések, következtetési sémák	Környezetvédelem, hulladékgazdálkodás	Korszerű, egészséges táplálkozás	Környezetkímélő energiatermelés	Környezetkímélő energiaforrások

(D)				
Ítéletalkotás, döntés, tervezés (E)	Kresz-teszt	Kresz-teszt	Kresz-teszt	Kresz-teszt
Számolási készség (F)	-	-	-	Műszakirajz, munkadarabok méretszabása, mértékátváltás
Problémamegoldás, ismeretek alkalmazása (G)	-	-	-	Az ellenállás, mint fizikai fogalom (a transzformátor az áram szállításánál milyen akadályt képez)
A megoldás megtervezése, tervszerű gondolkodás (H)	-	-	-	Az ellenállás, mint fizikai fogalom (a transzformátor az áram szállításánál milyen akadályt képez Erre megoldás
Konstruációs képeség (I)	-	-	A mechanikus transzformátor összeszerelése	Lámpakapcsolások megépítése

Gyakorlati alkalmazás (J)	Minden munkadarab az elmélet gyakorlati alkalmazása	Minden munkadarab az elmélet gyakorlati alkalmazása	Minden munkadarab az elmélet gyakorlati alkalmazása	Minden munkadarab az elmélet gyakorlati alkalmazása

Történelem (társadalmi és állampolgári ismeretek)				
Fejlesztendő kompetenciák	5. osztály	6. osztály	7. osztály	8. osztály
Algoritmikus gondolkodás, cselekvéssorozat végrehajtása (A)	Óskori eszköz készítése: a talált kő, csont, bottól a faekéig. Vadászat: terv (barlangrajz), végrehajtás (az állat elejtése), feldolgozás, szétosztás. Növénytermesztés: szántás-vetés-aratás-csépelés. Birodalomegyesítések (pl. Egyiptom, Kína): megerősödő város, terjeszkedés, vezető szerep, területek egyesítése. Spártai nevelés: döntés az újszülöttekről, a családban, a katonai táborban, szolgálat, a veterán katona. Harc a tengeren: gyors mozgású hajók, az ellenség megközelítése, csapóhíd alkalmazása,	A két- és háromnyomásos gazdálkodás menete. A hűbéri lánc (király-hűbérurak-hűbéresek). A kacellária (adás-vételek írásbeli rögzítése). IV. Béla (tatárjárás): felkészületlenség, a tatárok bejövetele, menekülés, hazatérés, az ország újjászervezése. Bocskai hajdúi: katonai szolgálat, tömbökben való letelepítés, kiváltságok adása, hajdúvárosok kialakulása.	A tankönyvi anyag elsajátítása után, ennek alapján a munkafüzet feladatainak megoldása.	A tankönyvi anyag elsajátítása után, ennek alapján a munkafüzet feladatainak megoldása.

	a csata „szárazföldivé” tétele, győzelem. A Kárpát-medence feltérképezése be-bekalandozásokkal, a Kárpát-medencébe bevonulás több hullámban, betelepedés több hullámban.			
Függvényszerű gondolkodás, összefüggések meglátása (B)	Az ember fejlődése. Éghajlat, táplálékszerzés, zsákmányolás, termelés. Hitvilág, temetkezés. Élelemtermelés, főlöslég, kereskedelem. Fejlett csillagászat, matematika, áradás idejének kiszámítása. Fejlett orvostudomány, múmiakészítés. Időszámítás: Kr.e.(i.e.), Kr.u.(i.sz.). India: kaszttrendszer. Népuralom, demokrácia. Királyi hatalom, katonáállam. Görög-perzsa háborúk: felkészülés, hiányosságok, hibák, a csata kimenetele. Római-pun háborúk: felkészülés, hiányosságok, hibák, a csata kimenetele. Róma: királyság, köztársaság, császárság, bukás. Külső támadások, éghajlati változások, vándorlás, őshaza. Nagycsalád,	Földesúr, jobbágy (tulajdonviszonyok, földhasználat, adófajták.). Hűbéri lánc (hűbérúr, hűbéres). Céhek működése (tagok, szabályzat, feladatok.). Városi életmód, az infrastruktúra hiányosságai, járványok (pestis, himlő, kolera, lepra.), népesedéscsökkenés. A magyar államalapítás problémái: Koppány-István ellentét. Tatárjárás: felkészületlenség, tatárdúlás, következmények (IV.Béla második honalapítása.). Birtokadományozások, egy-egy család területszerzései, kiskirályok. Nagy Lajos törvényei: ősiség, évszázadokra kiható következmények. Gyenge	A történelem alapvető kérdésére- mikor és miért- tudjon válaszolni. Az események láncolatát lássa.	A történelem alapvető kérdésére- mikor és miért- tudjon válaszolni. Az események láncolatát lássa.

	nemzetség, törzs. A honfoglalás folyamata.	Jagelló-uralom: ellentétek, parasztháború. Mohács: II. Lajos hibás elképzelése, csatavesztés, következmények. A dél-amerikai indiánok földrajzi helyzete, teraszos földművelés. Fölfedezők, hódítók: technikai fejlődés a hajózásban, eredmények, hatásuk a hétköznapi életre. Céh: (kevés áru, lassú munkafolyamat, drága eladás.). ezzel szemben: manufaktúra (több áru, gyors munkafolyamat, olcsóbb eladás). Reformáció: új vallások, új egyházak, politikai és kulturális hatásuk. Hatalmi megosztottság: az ország három részre szakadása. Erdélyi fejedelmek mecénás szerepe, Erdély aranykora.		
Értelmes, elemző olvasás, szövegértelmezés (C)	Minden órán jelen van: ásatásokról készült leírások, múmiakészítés leírása, bibliai történetek, mítoszok, mondák, a trójai háború története, makedón falanx leírása, rabszolga felkelések leírása, Róma	Leírások germánokról, a legfontosabb ünnepekről, a hűbéri esküről, céhszabályzat, Szent István intelmei, tatár cselvetések, Szent Margit élete, Nagy Lajos itáliai hadjárata, csataleírások (pl.	A források értelmezése, az eseményekre vonatkozó hatásuk, illetve előzményeik, a tankönyvi anyag ismerete, összefüggő és egymáshoz kapcsolódó részegységek.	A források értelmezése, az eseményekre vonatkozó hatásuk, illetve előzményeik, a tankönyvi anyag ismerete, összefüggő és egymáshoz kapcsolódó részegységek.

	építészete. A tankönyvi leckék szövege, kiegészítő részei, kislexikon. Ismeretterjesztő könyvek szövege. Irányított lényegkiemelés kérdések, kulcsszavak segítségével.	Nándorfehérvár), Bonfini feljegyzései, Kolombusz feljegyzései, Rákóczi Emlékiratainak részletei.		
Következtetések, következtetési sémák (D)	Az ember fejlődése. Éghajlat, táplálékszerzés, zsákmányolás, termelés. Hitvilág, temetkezés. Élelemtermelés, fölösleg, kereskedelem. Fejlett csillagászat, matematika, áradás idejének kiszámítása. Fejlett orvostudomány, múmiakészítés. Időszámítás: Kr.e.(i.e.), Kr.u.(i.sz.). India: kasztrendszer. Népuralom, demokrácia. Királyi hatalom, katonáállam. Görög-perzsa háborúk: felkészülés, hiányosságok, hibák, a csata kimenetele. Római-pun háborúk: felkészülés, hiányosságok, hibák, a csata kimenetele. Róma: királyság, köztársaság, császárság, bukás. Külső támadások, éghajlati változások, vándorlás, őshaza. Nagycsalád,	Földesúr, jobbágy (tulajdonviszonyok, földhasználat, adófajták.). Hűbéri lánc (hűbérúr, hűbéres). Céhek működése (tagok, szabályzat, feladatok.). Városi életmód, az infrastruktúra hiányosságai, járványok (pestis, himlő, kolera, lepra.), népesedéscsökkenés. A magyar államalapítás problémái: Koppány-István ellentét. Tatárjárás: felkészületlenség, tatárdúlás, következmények (IV. Béla második honalapítása.). Birtokadományozások, egy-egy család területszerzései, kiskirályok. Nagy Lajos törvényei: ősiség, évszázadokra kiható következmények. Gyenge Jagelló-uralom: ellentétek,	Tudjon az események helyszínéből, időpontjából következtetéseket levonni illetve visszakövetkeztetni az előzményekre.(miért?)	Tudjon az események helyszínéből, időpontjából következtetéseket levonni illetve visszakövetkeztetni az előzményekre.(miért?)

	nemzetség, törzs. A honfoglalás folyamata.	parasztháború. Mohács: II. Lajos hibás elképzelése, csatavesztés, következmények. A dél-amerikai indiánok földrajzi helyzete, teraszos földművelés. Fölfedezők, hódítók: technikai fejlődés a hajózásban, eredmények, hatásuk a hétköznapi életre. Céh: (kevés áru, lassú munkafolyamat, drága eladás.). ezzel szemben: manufaktúra (több áru, gyors munkafolyamat, olcsóbb eladás). Reformáció: új vallások, új egyházak, politikai és kulturális hatásuk. Hatalmi megosztottság: az ország három részre szakadása. Erdélyi fejedelmek mecénás szerepe, Erdély aranykora.		
Ítéletalkotás, döntés, tervezés (E)	Megkezdett, befejezetlen történet olvasása, mondása az adott tananyaghoz kapcsolódóan. Teljes történet. Problémafelvetés, tervkészítés a megoldáshoz szóban, írásban. Vita, döntés a leghelyesebbnek tartott elképzelésről	Megkezdett, befejezetlen történet olvasása, mondása az adott tananyaghoz kapcsolódóan. Teljes történet. Problémafelvetés, tervkészítés a megoldáshoz szóban, írásban. Vita, döntés a leghelyesebbnek tartott	Legyen képes dönteni a jó és a rossz között.(pl.igazságos és igazságtalan háború), a XVIII.-xx. Sz. nagy alakjainak tetteit mérlegelni, az államok egymáshoz való viszonyát értékelni.	Legyen képes dönteni a jó és a rossz között.(pl.igazságos és igazságtalan háború), a XVIII.-xx. Sz. nagy alakjainak tetteit mérlegelni, az államok egymáshoz való viszonyát értékelni.

	(több összevetése szempontrendszer alapján a valós eseményekkel. Mezopotámia: Hammurapi törvényei. Bibliai történetek. Görög mondák. Római-pun háborúk. Rabszolgaság-rabszolgaháborúk. Vérszerződés-törzsszövetség.	elképzelésről (több összevetése szempontrendszer alapján a valós eseményekkel. Szent háborúk. Keresztes hadjáratok. Koppány és István harca. Törvénykezés (Szent István, Szent László, Könyves Kálmán.) Muhi(csata). Nagy Lajos: úriszék, pallosjog. Hunyadi János hosszú hadjárata. Mohács (csata). Fölfedezők-hódítók. Reformáció-ellenreformáció. Galilei. Kettős királyválasztás. Eger ostroma. A szatmári béke.		
Számolási készség (F)	Időszalag, időszámítás (római és arab számok) :Kr.e.;Kr.u.;i.e.;i.sz. Történelmi korszakolás, a Nagy Fal, csaták évszámai (Kr.e.490, Kr.e.480), rabszolgafelkelés –Kr.e.73, Róma alapítása (Kr.e. 753).	Uralkodói évszámok (Szent István-997-1038), történelmi események (pl. Aranybulla:1222; tatárjárás:1241). Kereskedelem a középkorban (középkori mértékegységek: öl, arasz, rőf, láb, hold, ekealja, akó, icce, köböl, kéve): összevetésük, átszámításuk a ma használatosakkal.	Az időszalagon elhelyezni a tanult események, évszázadok dátumait, tudni, hogy ki kinek lehetett a kortársa. Az atlasz és a falitérkép közötti különbség áthidalása.	Az időszalagon elhelyezni a tanult események, évszázadok dátumait, tudni, hogy ki kinek lehetett a kortársa. Az atlasz és a falitérkép közötti különbség áthidalása.

Problémamegoldás, ismeretek alkalmazása (G)	Átfedi a D, E és a J pontokat. Jelen van minden tanítási órán. Főként a már meglévő ismeretek alkalmazása. Szóban, írásban, feladatmegoldásokkal. Számonkérésnél (felelet írásban, szóban, tesztírás, témazáró írásakor. Manuális tevékenységgel. Képek szókártyák alkalmazása. Szituációs játékok.(pl. cserépszavazás- 5.o.). Koncentráció más tárgyakkal: rajz(művészettörténeti ismeretek-pl.görög oszloptípusok), irodalom(magyar eredetmonda), technika(piramisépítés), ének(sámánénekek).	Átfedi a D, E és a J pontokat. Jelen van minden tanítási órán. Főként a már meglévő ismeretek alkalmazása. Szóban, írásban, feladatmegoldásokkal. Számonkérésnél (felelet írásban, szóban, tesztírás, témazáró írásakor. Manuális tevékenységgel. Képek szókártyák alkalmazása. Szituációs játékok.(pl. koronázás-6.o.). Koncentráció más tárgyakkal.	Lsd. A fenti témakörök.	Lsd. A fenti témakörök.
A megoldás megtervezése, tervszerű gondolkodás (H)	Egy adott témáról gyűjtőmunka készítése (pl.5.o-római istenekről). Először irányítottan, majd vázlat, kulcsszavak segítségével. Kiselőadás tartása. Egy-egy múzeumi, könyvtári óra, ha elvégzendő feladatokat	Egy adott témáról gyűjtőmunka készítése (pl.6.o-Hunyadi Mátyásról). Először irányítottan, majd vázlat, kulcsszavak segítségével. Kiselőadás tartása. Egy-egy múzeumi, könyvtári óra, ha elvégzendő feladatokat	Minden történelmi eseménynél előzmény, lefolyás, következmény. Egyes csaták, ütközetek lefolyásának megrajzolása, képfelismerés.	Minden történelmi eseménynél előzmény, lefolyás, következmény. Egyes csaták, ütközetek lefolyásának megrajzolása, képfelismerés.

	kapcsolunk hozzá (pl. 5.o.-bükküi barlang felkeresése.)	kapcsolunk hozzá (pl. 6.o.-diósgyőri vár felkeresése.)		
Konstruktív képesség (I)	A tanulók manuális tevékenységét lehet alkalmazni. Gyurmából őskori tárolóedény formázása, piramisépítés gyurmatéglákból, barlangrajz készítése, görög színházi álarc készítése.	A tanulók manuális tevékenységét lehet alkalmazni. Cégérváz készítése, végvárrajz készítése, térképkészítés a fölfedezésekhez.	Csatajelenetek, makettek –készítése, vaktérképek., térképről adatok leolvasása.	Csatajelenetek, makettek – készítése, vaktérképek., térképről adatok leolvasása.
Gyakorlati alkalmazás (J)	Gyakorlati alkalmazást jelenthet pl. egy történelmi versenyen való részvétel. Fejleszhető ez a terület múzeumlátogatással, oktatójátékokkal, rejtvényekkel. Eszközkészítés pattintással, csiszolással. Fonás-szövés gyakorlása. Rabszolgavásár eljátszása. Szónoklat eljátszása adott témában.	Gyakorlati alkalmazást jelenthet pl. egy történelmi versenyen való részvétel. Fejleszhető ez a terület múzeumlátogatással, oktatójátékokkal, rejtvényekkel. Koronázási jelenet eljátszása (előtte akár a koronázási ékszerek elkészítése). Jurta-makett készítése.	Összefüggések, ok-okozati viszonyok felismerése, egyes események várható következményeinek meglátása.	Összefüggések, ok-okozati viszonyok felismerése, egyes események várható következményeinek meglátása.

Magyar irodalom és magyar nyelv	

Fejlesztendő kompetenciák	5. osztály	6. osztály	7. osztály	8. osztály
Algoritmikus gondolkodás, cselekvéssorozat végrehajtása (A)	Mesevilág: Fehérlófia, Tündérszép Ilona és Árgyéus, Csalimese, La Fontaine: A holló meg a róka (meseépítés, történet bevezető és befejező mondatainak megfogalmazása, vázlatírás, meseírás, fogalmak). „Juhászlegényből Tündérkirály”: Petőfi-életrajz, Petőfi Sándor: János vitéz (rejtvény, térkép, szómagyarázat, rajzkészítés, pl. számold ki mekkora távolságra, fekszik Tündérország az Óperenciás-tenger partjától!, Jelöld be a huszárok útvonalát!) ”Nem mese ez gyermek”: A rany János – Családi kör, Petőfi Sándor-Egy estém otthon, Petőfi Sándor-Az alföld, A négyökrös szekér, A tintásüveg, Arany János- Rege a csodaszarvasról (párhuzam, hasonlóságok Robert Burns, Heinrich Heine verseivel., életrajzi	„Ez volt ám az ember, ha kellett ,a gáton”:Arany életrajza, Arany és Petőfi barátsága, Arany János-Toldi(mi a hiba a rajzon? Keresztrejtvény megoldása, húzd át a hamis megoldásokat!, bővítsd a mondatot!, Hány nap alatt játszódik a Toldi cselekménye?) ”Mondja virág virágnak, várja végig világnak”:Népdal, Virágének, Kesergő, Találós versek, Bujdosóénekek(a népdal fogalma, jellemzői, fajtái) ”Tizenkét kőműves összetanakodék”: Népballadák, Kőműves Kelemen, Júlia szép leány(hányan dolgoztak Déva váránál? Hány kg a fél véka ezüst, arany?) „Emléke sír a lanton még”: Vörösmarty Mihály-A bűvár Kund, Arany János-A walesi bárdok, Arany János- Mátyás anyja, Vörösmarty Mihály-Szép Ilonka, A ballada és a	A reformkor (Költők, írók életútjának bejelölése térkép-vázlatba. Mikor kezdődött a reformmozgalom? Milyen változások álltak be a családok életében 1825 óta? Kor tudósairól, művészeiről gyűjtőmunka. Könyvtári kutatómunka. Mettől meddig tartott a reformkor?) Kölcsey Ferenc életrajza: Himnusz, Huszt, Parainesis Kölcsey Kálmánhoz (A versek értelmezése, párhuzam, összefüggések keresése, versszakok hosszúsága, sorok szótagszáma, rímképlet, rímfajta, Huszt várának alaprajza, kiemelkedő államférfiúk gyűjtése, műfaji meghatározások kívülről) Vörösmarty Mihály életrajza: Szózat, Szabad sajtó, Fogytán van a napod (verselemzés, szövegértést célzó feladatok). Petőfi Sándor életrajza: Füstbement terv, A Tisza,	A Nyugat indulása, írói:Ady Endre élete, versei(A nyugat célja, szerkesztői, első, második, harmadik nemzedéke. Ki volt a címlapján? Ady indulása, szimbólumrendszere.), Móricz Zsigmond élete: Hét krajcár, Virtus, Légy jó mindhalálig (Szómagyarázat, Jelöld a latin eredetű kifejezéseket!, A Doroghy család melyik tagjára illik?, Titkosírás megfejtése.) ,Babits Mihály élete: Új leoninusok, A csengetyűsfű, Hazám(Mondd másképpen, Verstan.),Juhász Gyula élete:Magyar nyár 1918, Milyen volt, Anna örök, Kosztolányi Dezső élete: A szegény kisgyermek panaszai, Öt évi fegyház (Kösd össze az alakzat, szókép nevét az idézettel!, Kösd össze az egymással megfelelőeket!), Tóth Árpád

adatok, pl. kösd össze az alakzat, szókép megnevezését az idézettel!, (szómagyarázat) Eredetről, teremtésről, mítoszokról :A Kalevala teremtésmondája, A népek eredetlegendái, Az eposz, Odüsszeusz harca az egyszemű óriással, Többet ésszel, mint erővel!, A Biblia, Teremtéstörténet, Mózes, Négyezer ember megvendéglése (eposz, rege, monda), Írd a térképvázlatba Jézus életének főbb állomásait! Melyik állítás jellemző az Ószövetségre, melyik az újszövetségre?) Olvasni jó:Jókai Mór-Melyiket a kilenc közül?, Fekete István-A tölgyfa, Molnár Ferenc- A Pál utcai fiúk, Koldus és királyfi, A kis herceg, A meseregény (novella, regény fogalma, szereplői, cselekménye, mondanivalója, hány nap alatt játszódik?)	románc(Jelöld be a térképen a „welszi tartományt”!, Hány óra alatt tette meg a holló az utat, ha reggel 7-kor indult és csak 1 órát pihent Prágában?). ”S most Pannónia is ontja a szép dalokat”: Versek a magyar múltból. „Erős várunk”: Gárdonyi Géza-Egri csillagok. Csokonai Vitéz Mihály:Zsugori uram, Tartózkodó kérelem, A Reményhez(Egészítsd ki a vázlatot!, Melyik állítás fejezi ki a vers lényegét? Egészítsd ki a szerkezeti vázlatot!, Mely képek emlékeztetik Csokonait a boldogságra, melyek a szomorúságra?). Fazekas Mihály: Lúdas Matyi (Végezd el az alábbi műveleteket, ebből megtudod, hány éves volt Fazekas Mihály a Lúdas Matyi kiadásakor?, Alkoss 2,4,6 szavas mondatokat!) Daniel Defoe: Robinson (Mennyi ideig volt Robinson a szigeten?, Rajzold le, milyen helyiségekből állt Robinson barlangja!). Mark Twain: Tom	Hegyen ülök, Fa leszek, ha..., Reszket a bokor, mert...,Szeptember végén, Vasúton, Egy gondolat bánt engemet, Nemzeti dal, Föltámadott a tenger, Négy nap dörgött az ágyú, Pacsirtaszót hallok megint (Életrajzi térkép, versértelmezések, szómagyarázat, műfaji meghatározások, mit jelképez a lant?, hol van a Kánaán?, húzd alá azoknak a városoknak a nevét, amelyek szerepet játszottak Petőfi életében!). Arany János életrajz:Nemzetőr-dal, A fülemile, Szondi két apródja, Őszikék (Sorold fel 8 Arany-balladát!, műfaji meghatározás, versértelmezés, Kinek a verséből valók az idézetek?). Tompa-életrajz: A madár fiaihoz. Vajda-életrajz: A virrasztók(Nézz utána, ki volt Thaly Kálmán?) Jókai életrajza:A kőszívű ember fiai, A regény ideje, A mű cselekménye, A szerkezet, Szereplők és jellemek(A regény cselekménye, szereplői, Jellemezd a Baradlay	élete:Körúti hajnal, Esti sugárkoszorú (Dzsinnek, koboldok, szómagyarázat, szinesztézia). Összefoglalás, József Attila élete és versei, Írók a két háború között: Kassák Lajos, Tamási Áron, Szabó Lőrinc, József Attila, Radnóti Miklós ,Tamási Áron: Ábel a rengetegben(A regény fejezetenkénti feldolgozása, Mit jelentenek ezek a szavak? ,:törökbúza, pityóka, cseber, rosta,. Milyen a hargitai tél?, Állítsd számozással sorrendbe!), Újabb irodalmunk: Déry Tibor, Illyés Gyula, Örkény István, Weöres Sándor, Pilinszky János, Nagy László. Magyar színjátszás. Arcok és művek a 20. sz. magyar irodalmából. „Ötágú síp”: Sütő András , Kányádi Sándor. Kiegészítő olvasmányok a 20. sz. magyar költészetéből. Kitekintés a világirodalomra.

		Sawyer kalandjai (Kösd össze az összetartozókat!, Mi a hiba a rajzon?)	fiúkat, Jellemezd a hölgyeket, Csoportosítsd a regény szereplőit, Beszélő nevek, Jenő jellemfejlődése, Kiket ábrázol az illusztráció?).Mikszáth életrajza:Szent Péter esernyője, Novellák, Bede Anna tartozása, A néhai bárány, A Balóthy-domínium (cselekmény, szereplők, körülírás, Mi lehet a szó?, Válaszd ki a legrokonszenvesebb szereplőt, készíts vele telefoninterjút!, drámajáték). Krúdy Gyula életrajza: A zöldkalapos ember. A korszerű színházművészet kialakulása: Heltai Jenő-A néma levante.	
Függvényszerű gondolkodás, összefüggések meglátása (B)	Mesevilág: Fehérlófia, Tündérszép Ilona és Árgyéus, Csalimese, La Fontaine: A holló meg a róka (meseépítés, történet bevezető és befejező mondatainak megfogalmazása, vázlatírás, meseírás, fogalmak) „Juhászlegényből Tündérkirály”:Petőfi-életrajz, Petőfi	„Ez volt ám az ember, ha kellett, a gáton”Arany életrajza, Arany és Petőfi barátsága, Arany János-Toldi (mi a hiba a rajzon? Keresztretjvény megoldása, húzd át a hamis megoldásokat!, bővítsd a mondatot!, Hány nap alatt játszódik a Toldi cselekménye?) ”Mondja virág virágnak, várja végig	A reformkor (Költők, írók életútjának bejelölése térkép-vázlatba. Mikor kezdődött a reformmozgalom? Milyen változások álltak be a családok életében 1825 óta? Kor tudósairól, művészeiről gyűjtőmunka. Könyvtári kutatómunka. Mekkora meddig tartott a reformkor?)	A Nyugat indulása, írói:Ady Endre élete, versei(A nyugat célja, szerkesztői, első, második, harmadik nemzedéke. Ki volt a címlapján? Ady indulása, szimbólumrendszere.), Móricz Zsigmond élete: Hét krajcár, Virtus, Légy jó mindhalálig (Szómagyarázat, Jelöld a latin

	Sándor: János vitéz (rejtvény, térkép, szómagyarázat, rajzkészítés, pl. számold ki mekkora távolságra, fekszik Tündérország az Óperenciás-tenger partjától!, Jelöld be a huszárok útvonalát!) ”Nem mese ez gyermek”: A rany János – Családi kör, Petőfi Sándor-Egy estém otthon, Petőfi Sándor-Az alföld, A négyökrös szekér, A tintásüveg, Arany János- Rege a csodaszarvasról (párhuzam, hasonlóságok Robert Burns, Heinrich Heine verseivel., életrajzi adatok, pl. kösd össze az alakzat, szókép megnevezését az idézettel!, szómagyarázat) Olvasni jó:Jókai Mór-Melyiket a kilenc közül?, Fekete István-A tölgyfa, Molnár Ferenc- A Pál utcai fiúk, Koldus és királyfi, A kis herceg, A meseregény (novella, regény fogalma, szereplői, cselekménye, mondanivalója, hány nap alatt játszódik?)	világnak”:Népdal, Virágének, Kesergő, Találós versek, Bujdosóénekek(a népdal fogalma, jellemzői, fajtái) „Emléke sír a lanton még”: Vörösmarty Mihály-A bűvár Kund, Arany János-A walesi bárdok, Arany János-Mátyás anyja, Vörösmarty Mihály-Szép Ilonka, A ballada és a románc(Jelöld be a térképen a „welszi tartományt”!, Hány óra alatt tette meg a holló az utat, ha reggel 7-kor indult és csak 1 órát pihent Prágában?). „Erős várunk”:Gárdonyi Géza-Egri csillagok. Csokonai Vitéz Mihály:Zsugori uram, Tartózkodó kérelem, A Reményhez(Egészítsd ki a vázlatot!, Melyik állítás fejezi ki a vers lényegét? Egészítsd ki a szerkezeti vázlatot!, Mely képek emlékeztetik Csokonait a boldogságra, melyek a szomorúságra?). Fazekas Mihály: Lúdas Matyi(Végezd el az alábbi műveleteket, ebből megtudod, hány	Kölcsey Ferenc életrajza: Himnusz, Huszt, Parainesis Kölcsey Kálmánhoz (A versek értelmezése, párhuzam, összefüggések keresése, versszakok hosszúsága, sorok szótagszáma, rímképlet, rímfajta, Huszt várának alaprajza, kiemelkedő államférfiúk gyűjtése, műfaji meghatározások kívülről) Vörösmarty Mihály életrajza: Szózat, Szabad sajtó, Fogytán van a napod (verselemzés, szövegértést célzó feladatok). Petőfi Sándor életrajza: Füstbement terv, A Tisza, Hegyen ülök, Fa leszek, ha..., Reszket a bokor, mert...,Szeptember végén, Vasúton, Egy gondolat bánt engemet, Nemzeti dal, Föltámadott a tenger, Négy nap dörgött az ágyú, Pacsirtaszót hallok megint (Életrajzi térkép, versértelmezések, szómagyarázat, műfaji meghatározások, mit jelképez a lant?, hol van a Kánaán?, húzd alá azoknak a városoknak a nevét, amelyek szerepet játszottak Petőfi	eredetű kifejezéseket!, A Doroghy család melyik tagjára illik?, Titkosírás megfejtése.) ,Babits Mihály élete: Új leoninusok, A csengetyűsfű, Hazám(Mondd másképpen, Verstan.),Juhász Gyula élete:Magyar nyár 1918, Milyen volt, Anna örök, Kosztolányi Dezső élete: A szegény kisgyermek panaszai, Öt évi fegyház (Kösd össze az alakzat, szókép nevét az idézettel!, Kösd össze az egymással megfelelőeket!), Tóth Árpád élete:Körúti hajnal, Esti sugárkoszorú(Dzsinnek, koboldok, szómagyarázat, szinesztézia) Összefoglalás, József Attila élete és versei, Írók a két háború között: Kassák Lajos, Tamási Áron, Szabó Lőrinc, József Attila, Radnóti Miklós ,Tamási Áron: Ábel a rengetegben(A regény fejezetenkénti feldolgozása, Mit jelentenek ezek a szavak? ,:törökbúza, pityóka, cseber, rosta.,

		éves volt Fazekas Mihály a Lúdas Matyi kiadásakor?, Alkoss 2,4,6 szavas mondatokat!) Daniel Defoe:Robinson(Mennyi ideig volt Robinson a szigeten?, Rajzold le, milyen helyiségekből állt Robinson barlangja!). Mark Twain:Tom Sawyer kalandjai(Kösd össze az összetartozókat!, Mi a hiba a rajzon?)	életében!).Arany János életrajz:Nemzetőr-dal, A fülemile, Szondi két apródja, Őszikék (Sorolj fel 8 Arany-balladát!, műfaji meghatározás, versértelmezés, Kinek a verséből valók az idézetek?). Tompa-életrajz:A madár fiaihoz. Vajda-életrajz: A virrasztók(Nézz utána, ki volt Thaly Kálmán?) Jókai életrajza:A kőszívű ember fiai, A regény ideje, A mű cselekménye, A szerkezet, Szereplők és jellemek(A regény cselekménye, szereplői, Jellemezd a Baradlay fiúkat, Jellemezd a hölgyeket, Csoportosítsd a regény szereplőit, Beszélő nevek, Jenő jellemfejlődése, Kiket ábrázol az illusztráció?).Mikszáth életrajza:Szent Péter esernyője, Novellák, Bede Anna tartozása, A néhai bárány, A Balóthy-domínium(cselekmény, szereplők, körülírás, Mi lehet a szó?, Válaszd ki a legrokonszenvesebb szereplőt, készíts vele telefoninterjút!,	Milyen a hargitai tél?, Állítsd számozással sorrendbe!), Újabb irodalmunk: Déry Tibor, Illyés Gyula, Örkény István, Weöres Sándor, Pilinszky János, Nagy László. Magyar színjátszás. Arcok és művek a 20. sz. magyar irodalmából. „Ötágú síp”: Sütő András , Kányádi Sándor. Kiegészítő olvasmányok a 20. sz. magyar költészetéből. Kitekintés a világirodalomra.

			drámajáték). Krúdy Gyula életrajza: A zöldkalapos ember. A líra alapformái(Írd fel a rímképletek nevét, melyik versekben terjed ki a legtöbb szótagra a rím?, Hol látsz tiszta rímet? Asszonáncot?, A vers melyik részében szaporodnak meg a filozofikus kérdésfeltevések?). A korszerű színházművészet kialakulása:Heltai Jenő-A néma levente. Válogatás a 19.sz. költészetéből.	
Értelmes, elemző olvasás, szövegértelmezés (C)	Mesevilág: Fehérlófia, Tündérszép Ilona és Árgyelus, Csalimese, La Fontaine: A holló meg a róka (meseépítés, történet bevezető és befejező mondatainak megfogalmazása, vázlatírás, meseírás, fogalmak) Magyar népdalok: kesergők,” Hej, halászok”(a népdalok jellemzői, miért alakulhattak ki a népdalok?). „Juhászlegényből Tündérr király”:Petőfi-életrajz, Petőfi Sándor: János vitéz (rejtvény,	„Ez volt ám az ember, ha kellett ,a gáton”:Arany életrajza, Arany és Petőfi barátsága, Arany János-Toldi(mi a hiba a rajzon? Keresztrejtvény megoldása, húzd át a hamis megoldásokat!, bővítsd a mondatot!, Hány nap alatt játszódik a Toldi cselekménye?) ”Mondja virág virágnak, várja végig világnak”:Népdal, Virágének, Kesergő, Találós versek, Bujdosóénekek(a népdal fogalma, jellemzői, fajtái) ”Tizenkét	A reformkor (Költők, írók életútjának bejelölése térkép-vázlatba. Mikor kezdődött a reformmozgalom? Milyen változások álltak be a családok életében 1825 óta? Kor tudósairól, művészeiről gyűjtőmunka. Könyvtári kutatómunka. Mekkora meddig tartott a reformkor?) Kölcsey Ferenc életrajza: Himnusz, Huszt, Parainesis Kölcsey Kálmánhoz (A versek értelmezése, párhuzam, összefüggések keresése,	A Nyugat indulása, írói:Ady Endre élete, versei(A nyugat célja, szerkesztői, első, második, harmadik nemzedéke. Ki volt a címlapján? Ady indulása, szimbólumrendszere.), Mórlicz Zsigmond élete: Hét krajcár, Virtus, Légy jó mindhalálig (Szómagyarázat, Jelöld a latin eredetű kifejezéseket!, A Doroghy család melyik tagjára illik?, Titkosírás megfejtése.) ,Babits Mihály élete: Új leoninusok, A

térkép, szómagyarázat, rajzkészítés, pl. számold ki mekkora távolságra, fekszik Tündérország az Óperenciás-tenger partjától!, Jelöld be a huszárok útvonalát!) ”Nem mese ez gyermek”:A rany János – Családi kör, Petőfi Sándor-Egy estém otthon, Petőfi Sándor-Az alföld, A négyökrös szekér, A tintásüveg, Arany János- Rege a csodaszarvasról (párhuzam, hasonlóságok Robert Burns, Heinrich Heine verseivel., életrajzi adatok, pl. kösd össze az alakzat, szókép megnevezését az idézettel!, szómagyarázat) Eredetről, teremtésről, mítoszokról :A Kalevala teremtésmondája, A népek eredetlegendái, Az eposz,Odüsszeusz harca az egyszemű óriással, Többet ésszel, mint erővel!, A Biblia, Teremtéstörténet, Mózes, Négyezer ember megvendégelése (eposz, rege, monda, Írd a térkép vázlatba Jézus életének főbb állomásait! Melyik	kőműves összetanakodék”:Népballadák, Kőműves Kelemen, Júlia szép leány(hányan dolgoztak Déva váránál? Hány kg a fél véka ezüst, arany?) „Emléke sír a lanton még”: Vörösmarty Mihály-A bűvár Kund, Arany János-A walesi bárdok, Arany János- Mátyás anyja, Vörösmarty Mihály-Szép Ilonka, A ballada és a románc(Jelöld be a térképen a „welszi tartományt”!, Hány óra alatt tette meg a holló az utat, ha reggel 7-kor indult és csak 1 órát pihent Prágában?). ”S most Pannónia is ontja a szép dalokat”: Versek a magyar múltból. „Erős várunk”:Gárdonyi Géza-Egri csillagok. Csokonai Vitéz Mihály:Zsugori uram, Tartózkodó kérelem, A Reményhez(Egészítsd ki a vázlatot!, Melyik állítás fejezi ki a vers lényegét? Egészítsd ki a szerkezeti vázlatot!, Mely képek emlékeztetik Csokonait a boldogságra, melyek a	versszakok hosszúsága, sorok szótagszáma, rímképlet, rímfajta, Huszt várának alaprajza, kiemelkedő államférfiúk gyűjtése, műfaji meghatározások kívülről) Vörösmarty Mihály életrajza: Szózat, Szabad sajtó, Fogytán van a napod (verselemzés, szövegértést célzó feladatok). Petőfi Sándor életrajza: Füstbement terv, A Tisza, Hegyen ülök, Fa leszek, ha..., Reszket a bokor, mert...,Szeptember végén, Vasúton, Egy gondolat bánt engemet, Nemzeti dal, Föltámadott a tenger, Négy nap dörgött az ágyú, Pacsirtaszót hallok megint (Életrajzi térkép, versértelmezések, szómagyarázat, műfaji meghatározások, mit jelképez a lant?, hol van a Kánaán?, húzd alá azoknak a városoknak a nevét, amelyek szerepet játszottak Petőfi életében!).Arany János életrajz:Nemzetőr-dal, A fülemile, Szondi két apródja, Öszikék (Sorolj fel 8 Arany-balladát!, műfaji	csengetyűsfü, Hazám(Mondd másképpen, Verstan.),Juhász Gyula élete:Magyar nyár 1918, Milyen volt, Anna örök, Kosztolányi Dezső élete: A szegény kisgyermek panaszai, Ötévi fegyház (Kösd össze az alakzat, szókép nevét az idézettel!, Kösd össze az egymással megfelelőeket!), Tóth Árpád élete:Körúti hajnal, Esti sugárkoszorú(Dzsinnek, koboldok, szómagyarázat, színesztézia) Összefoglalás, József Attila élete és versei, Írók a két háború között: Kassák Lajos, Tamási Áron, Szabó Lőrinc, József Attila, Radnóti Miklós ,Tamási Áron: Ábel a rengetegben(A regény fejezetenkénti feldolgozása, Mit jelentenek ezek a szavak? ,:törökbúza, pityóka, cseber, rosta., Milyen a hargitai tél?, Állítsd számozással sorrendbe!), Újabb irodalmunk: Déry Tibor, Illyés Gyula, Örkény István, Weöres

	állítás jellemző az Ószövetségre, melyik az újszövetségre?) Olvasni jó:Jókai Mór-Melyiket a kilenc közül?, Fekete István-A tölgyfa, Molnár Ferenc- A Pál utcai fiúk, Koldus és királyfi, A kis herceg, A meseregény (novella, regény fogalma, szereplői, cselekménye, mondanivalója, hány nap alatt játszódik?)	szomorúságra?). Fazekas Mihály: Lúdas Matyi (Végezd el az alábbi műveleteket, ebből megtudod, hány éves volt Fazekas Mihály a Lúdas Matyi kiadásakor?, Alkoss 2,4,6 szavas mondatokat!) Daniel Defoe:Robinson(Mennyi ideig volt Robinson a szigeten?, Rajzold le, milyen helyiségekből állt Robinson barlangja!). Mark Twain:Tom Sawyer kalandjai(Kösd össze az összetartozókat!, Mi a hiba a rajzon?)	meghatározás, versértelmezés, Kinek a verséből valók az idézetek?). Tompa-életrajz:A madár fiaihoz. Vajda-életrajz: A virrasztók(Nézz utána, ki volt Thaly Kálmán?) Jókai életrajza:A köszívű ember fiai, A regény ideje, A mű cselekménye, A szerkezet, Szereplők és jellemek(A regény cselekménye, szereplői, Jellemezd a Baradlay fiúkat, Jellemezd a hölgyeket, Csoportosítsd a regény szereplőit, Beszélő nevek, Jenő jellemfejlődése, Kiket ábrázol az illusztráció?).Mikszáth életrajza:Szent Péter esernyője, Novellák, Bede Anna tartozása, A néhai bárány, A Balóthy-domínium (cselekmény, szereplők, körülírás, Mi lehet a szó?, Válaszd ki a legrokonszenvesebb szereplőt, készíts vele telefoninterjút!, drámajáték). Krúdy Gyula életrajza: A zöldkalapos ember. Karinthy Frigyes:Bevezetés a paródiába. A líra alapformái(Írd fel a rímképletek	Sándor, Pilinszky János, Nagy László. Magyar színjátszás. Arcok és művek a 20. sz. magyar irodalmából. „Ötágú síp”: Sütő András , Kányádi Sándor. Kiegészítő olvasmányok a 20. sz. magyar költészetéből. Kitekintés a világirodalomra.

			nevét, melyik versekben terjed ki a legtöbb szótagra a rím?, Hol látsz tiszta rímet? Asszonáncot?, A vers melyik részében szaporodnak meg a filozofikus kérdésföltevések?). A korszerű színházművészet kialakulása:Heltai Jenő-A néma levente. Válogatás a 19.sz. költészetéből.	
Következtetések, következtetési sémák (D)	Mesevilág: Fehérlófia, Tündérszép Ilona és Árgyéus, Csalimese, La Fontaine: A holló meg a róka (meseépítés, történet bevezető és befejező mondatainak megfogalmazása, vázlatírás, meseírás, fogalmak) „Juhászlegényből Tündérkirály”:Petőfi-életrajz, Petőfi Sándor: János vitéz (rejtvény, térkép, szómagyarázat, rajzkészítés, pl. számold ki mekkora távolságra, fekszik Tündérország az Óperenciás-tenger partjától!, Jelöld be a huszárok útvonalát!) Eredetről, teremtésről, mítoszokról :A	„Ez volt ám az ember, ha kellett ,a gáton”:Arany életrajza, Arany és Petőfi barátsága, Arany János-Toldi(mi a hiba a rajzon? Keresztrejtvény megoldása, húzd át a hamis megoldásokat!, bővítsd a mondatot!, Hány nap alatt játszódik a Toldi cselekménye?) ”Mondja virág virágnak, várja végig világnak”:Népdal, Virágének, Kesergő, Találós versek, Bujdosóénekek(a népdal fogalma, jellemzői, fajtái) „Emléke sír a lanton még”: Vörösmarty Mihály-A bűvár Kund, Arany János-A walesi bárdok, Arany János-	A reformkor (Költők, írók életútjának bejelölése térkép-vázlatba. Mikor kezdődött a reformmozgalom? Milyen változások álltak be a családok életében 1825 óta? Kor tudósairól, művészeiről gyűjtőmunka. Könyvtári kutatómunka. Mekkora meddig tartott a reformkor?) Kölcsey Ferenc életrajza: Himnusz, Huszt, Parainesis Kölcsey Kálmánhoz (A versek értelmezése, párhuzam, összefüggések keresése, versszakok hosszúsága, sorok szótagszáma, rímképlet, rímfajta, Huszt várának alaprajza, kiemelkedő	A Nyugat indulása, írói:Ady Endre élete, versei(A nyugat célja, szerkesztői, első, második, harmadik nemzedéke. Ki volt a címlapján? Ady indulása, szimbólumrendszere.), Móricz Zsigmond élete: Hét krajcár, Virtus, Légy jó mindhalálig (Szómagyarázat, Jelöld a latin eredetű kifejezéseket!, A Doroghy család melyik tagjára illik?, Titkosírás megfejtése.), Babits Mihály élete: Új leoninusok, A csengetyűsfű, Hazám(Mondd másképpen, Verstan.),Juhász Gyula élete:Magyar nyár 1918,

	Kalevala teremtésmondája, A népek eredetlegendái, Az eposz, Odüsszeusz harca az egyszemű óriással, Többet ésszel, mint erővel!, A Biblia, Teremtéstörténet, Mózes, Négyezer ember megvendéglése (eposz, rege, monda, Írd a térkép vázlatba Jézus életének főbb állomásait! Melyik állítás jellemző az Ószövetségre, melyik az Újszövetségre?) Olvasni jó: Jókai Mór- Melyiket a kilenc közül?, Fekete István- A tölgyfa, Molnár Ferenc- A Pál utcai fiúk, Koldus és királyfi, A kis herceg, A meseregény (novella, regény fogalma, szereplői, cselekménye, mondanivalója, hány nap alatt játszódik?)	Mátyás anyja, Vörösmarty Mihály- Szép Ilonka, A ballada és a románc (Jelöld be a térképen a „welszi tartományt”!, Hány óra alatt tette meg a holló az utat, ha reggel 7-kor indult és csak 1 órát pihent Prágában?). ”S most Pannónia is ontja a szép dalokat”: Versek a magyar múltból. „Erős várunk”: Gárdonyi Géza- Egri csillagok. Csokonai Vitéz Mihály: Zsugori uram, Tartózkodó kérelem, A Reményhez (Egészítsd ki a vázlatot!, Melyik állítás fejezi ki a vers lényegét? Egészítsd ki a szerkezeti vázlatot!, Mely képek emlékeztetik Csokonait a boldogságra, melyek a szomorúságra?). Fazekas Mihály: Lúdas Matyi (Végezd el az alábbi műveleteket, ebből megtudod, hány éves volt Fazekas Mihály a Lúdas Matyi kiadásakor?, Alkoss 2,4,6 szavas mondatokat!) Daniel Defoe: Robinson (Mennyi ideig volt Robinson a szigeten?, Rajzold	államférfiúk gyűjtése, műfaji meghatározások kívülről) Vörösmarty Mihály életrajza: Szózat, Szabad sajtó, Fogytán van a napod (verselemzés, szövegértést célzó feladatok). Petőfi Sándor életrajza: Füstbement terv, A Tisza, Hegyen ülök, Fa leszek, ha..., Reszket a bokor, mert..., Szeptember végén, Vasúton, Egy gondolat bánt engemet, Nemzeti dal, Föltámadott a tenger, Négy nap dörgött az ágyú, Pacsirtaszót hallok megint (Életrajzi térkép, versértelmezések, szómagyarázat, műfaji meghatározások, mit jelképez a lant?, hol van a Kánaán?, húzd alá azoknak a városoknak a nevét, amelyek szerepet játszottak Petőfi életében!). Arany János életrajz: Nemzetőr-dal, A fülemile, Szondi két apródja, Őszikék (Sorolj fel 8 Arany-balladát!, műfaji meghatározás, versértelmezés, Kinek a verséből valók az idézetek?). Tompa-életrajz: A madár	Milyen volt, Anna örök, Kosztolányi Dezső élete: A szegény kisgyermek panaszai, Öt évi feyház (Kösd össze az alakzat, szókép nevét az idézettel!, Kösd össze az egymással megfelelőeket!), Tóth Árpád élete: Körüti hajnal, Esti sugárkoszorú (Dzsinnek, koboldok, szómagyarázat, szinesztézia) Összefoglalás, József Attila élete és versei, Írók a két háború között: Kassák Lajos, Tamási Áron, Szabó Lőrinc, József Attila, Radnóti Miklós, Tamási Áron: Ábel a rengetegben (A regény fejezetenkénti feldolgozása, Mit jelentenek ezek a szavak? „törökbúza, pityóka, cseber, rosta, Milyen a hargitai tél?, Állítsd számozással sorrendbe!), Újabb irodalmunk: Déry Tibor, Illyés Gyula, Örkény István, Weöres Sándor, Pilinszky János, Nagy László. Magyar színjátszás. Arcok és művek a 20. sz. magyar

		le, milyen helyiségekből állt Robinson barlangja!). Mark Twain: Tom Sawyer kalandjai (Kösd össze az összetartozókat!, Mi a hiba a rajzon?)	fiaihoz. Vajda-életrajz: A virrasztók (Nézz utána, ki volt Thaly Kálmán?) Jókai életrajza: A kőszívű ember fia, A regény ideje, A mű cselekménye, A szerkezet, Szereplők és jellemek (A regény cselekménye, szereplői, Jellemezd a Baradlay fiúkat, Jellemezd a hölgyeket, Csoportosítsd a regény szereplőit, Beszélő nevek, Jenő jellemfejlődése, Kiket ábrázol az illusztráció?). Mikszáth életrajza: Szent Péter esernyője, Novellák, Bede Anna tartozása, A néhai bárány, A Balóthy-domínium (cselekmény, szereplők, körülírás, Mi lehet a szó?, Válaszd ki a legrokonszenvesebb szereplőt, készíts vele telefoninterjút!, drámajáték). A líra alapformái (Írd fel a rímképletek nevét, melyik versekben terjed ki a legtöbb szótagra a rím?, Hol látsz tiszta rímet? Asszonáncot?, A vers melyik részében szaporodnak meg a filozofikus kérdésfeltevések?). A	irodalmából. „Ötágú síp”: Sütő András, Kányádi Sándor. Kiegészítő olvasmányok a 20. sz. magyar költészetéből. Kitekintés a világirodalomra.

			korszerű színházművészet kialakulása:Heltai Jenő-A néma levente. Válogatás a 19.sz. költészetéből.	
Ítéletalkotás, döntés, tervezés (E)	Mesevilág: Fehérlófia, Tündérszép Ilona és Árgyelus, Csalimese, La Fontaine: A holló meg a róka (meseépítés, történet bevezető és befejező mondatainak megfogalmazása, vázlatírás, meseírás, fogalmak) Magyar népdalok: kesergők,” Hej, halászkok”(a népdalok jellemzői, miért alakulhattak ki a népdalok?). „Juhászlegényből Tündérkirály”:Petőfi-életrajz, Petőfi Sándor: János vitéz (rejtvény, térkép, szómagyarázat, rajzkészítés, pl. számold ki mekkora távolságra, fekszik Tündérország az Óperenciás-tenger partjától!, Jelöld be a huszárok útvonalát!) ”Nem mese ez gyermek”:Arany János – Családi kör, Petőfi Sándor-Egy estém otthon, Petőfi Sándor-Az	„Ez volt ám az ember, ha kellett ,a gáton”:Arany életrajza, Arany és Petőfi barátsága, Arany János-Toldi(mi a hiba a rajzon? Keresztrejtvény megoldása, húzd át a hamis megoldásokat!, bővítsd a mondatot!, Hány nap alatt játszódik a Toldi cselekménye?) ”Tizenkét kőműves ösztanakodék”:Népballadák, Kőműves Kelemen, Júlia szép leány(hányan dolgoztak Déva váránál? Hány kg a fél véka ezüst, arany?) „Emléke sír a lanton még”: Vörösmarty Mihály-A bűvár Kund, Arany János-A walesi bárdok, Arany János- Mátyás anyja, Vörösmarty Mihály-Szép Ilonka, A ballada és a románc(Jelöld be a térképen a „welszi tartományt”!, Hány óra alatt tette meg a holló az	A reformkor (Költők, írók életútjának bejelölése térkép-vázlatba. Mikor kezdődött a reformmozgalom? Milyen változások álltak be a családok életében 1825 óta? Kor tudósairól, művészeiről gyűjtőmunka. Könyvtári kutatómunka. Mekkora meddig tartott a reformkor?) Kölcsey Ferenc életrajza: Himnusz, Huszt, Parainesis Kölcsey Kálmánhoz (A versek értelmezése, párhuzam, összefüggések keresése, versszakok hosszúsága, sorok szótagszáma, rímképlet, rímfajta, Huszt várának alaprajza, kiemelkedő államférfiúk gyűjtése, műfaji meghatározások kívülről) Vörösmarty Mihály életrajza: Szózat, Szabad sajtó, Fogytán van a napod (verselemzés, szövegértést	A Nyugat indulása, írói:Ady Endre élete, versei(A nyugat célja, szerkesztői, első, második, harmadik nemzedéke. Ki volt a címlapján? Ady indulása, szimbólumrendszere.), Móricz Zsigmond élete: Hét krajcár, Virtus, Légy jó mindhalálig (Szómagyarázat, Jelöld a latin eredetű kifejezéseket!, A Doroghy család melyik tagjára illik?, Titkosírás megfejtése.) ,Babits Mihály élete: Új leoninusok, A csengetyűsfű, Hazám(Mondd másképpen, Verstan.),Juhász Gyula élete:Magyar nyár 1918, Milyen volt, Anna örök, Kosztolányi Dezső élete: A szegény kisgyermek panaszai, Öt évi feyház (Kösd össze az alakzat, szókép nevét az idézettel!,

alföld, A négyökrös szekér, A tintásüveg, Arany János- Rege a csodaszarvasról (párhuzam, hasonlóságok Robert Burns, Heinrich Heine verseivel., életrajzi adatok, pl. kösd össze az alakzat, szókép megnevezését az idézettel!, szómagyarázat) Eredetről, teremtésről, mítoszokról :A Kalevala teremtésmondája, A népek eredetlegendái, Az eposz,Odüsszeusz harca az egyszemű óriással, Többet ésszel, mint erővel!, A Biblia, Teremtéstörténet, Mózes, Négyezer ember megvendégelése (eposz, rege, monda, Írd a térkép-vázlatba Jézus életének főbb állomásait! Melyik állítás jellemző az Ószövetségre, melyik az Újszövetségre?) Olvasni jó:Jókai Mór-Melyiket a kilenc közül?, Fekete István-A tölgyfa, Molnár Ferenc- A Pál utcai fiúk, Koldus és királyfi, A kis herceg, A meseregény (novella, regény fogalma, szereplői, cselekménye,	utat, ha reggel 7-kor indult és csak 1 órát pihent Prágában?). "S most Pannónia is ontja a szép dalokat": Versek a magyar múltból. „Erős várunk”:Gárdonyi Géza-Egri csillagok. Csokonai Vitéz Mihály:Zsugori uram, Tartózkodó kérelem, A Reményhez(Egészítsd ki a vázlatot!, Melyik állítás fejezi ki a vers lényegét? Egészítsd ki a szerkezeti vázlatot!, Mely képek emlékeztetik Csokonait a boldogságra, melyek a szomorúságra?). Fazekas Mihály: Lúdas Matyi(Végezd el az alábbi műveleteket, ebből megtudod, hány éves volt Fazekas Mihály a Lúdas Matyi kiadásakor?, Alkoss 2,4,6 szavas mondatokat!) Daniel Defoe:Robinson(Mennyi ideig volt Robinson a szigeten?, Rajzold le, milyen helyiségekből állt Robinson barlangja!). Mark Twain:Tom Sawyer kalandjai(Kösd	célzó feladatok). Petőfi Sándor életrajza: Füstbement terv, A Tisza, Hegyen ülök, Fa leszek, ha..., Reszket a bokor, mert...,Szeptember végén, Vasúton, Egy gondolat bánt engemet, Nemzeti dal, Föltámadott a tenger, Négy nap dörgött az ágyú, Pacsirtaszót hallok megint (Életrajzi térkép, versértelmezések, szómagyarázat, műfaji meghatározások, mit jelképez a lant?, hol van a Kánaán?, húzd alá azoknak a városoknak a nevét, amelyek szerepet játszottak Petőfi életében!).Arany János életrajz:Nemzetőr-dal, A fülemile, Szondi két apródja, Őszikék (Sorold fel 8 Arany-balladát!, műfaji meghatározás, versértelmezés, Kinek a verséből valók az idézetek?). Tompa-életrajz:A madár fiaihoz. Vajda-életrajz: A virrasztók(Nézz utána, ki volt Thaly Kálmán?) Jókai életrajza:A kőszívű ember fiai, A regény ideje, A mű cselekménye, A szerkezet, Szereplők	Kösd össze az egymással megfelelőeket!), Összefoglalás, József Attila élete és versei, Írók a két háború között: Kassák Lajos, Tamási Áron, Szabó Lőrinc, József Attila, Radnóti Miklós ,Tamási Áron: Ábel a rengetegben(A regény fejezetenkénti feldolgozása, Mit jelentenek ezek a szavak? ,:törökbúza, pityóka, cseber, rosta,. Milyen a hargitai tél?, Állítsd számozással sorrendbe!), Újabb irodalmunk: Déry Tibor, Illyés Gyula, Örkény István, Weöres Sándor, Pilinszky János, Nagy László. Magyar színjátszás. Arcok és művek a 20. sz. magyar irodalmából. „Ötágú síp”: Sütő András , Kányádi Sándor. Kiegészítő olvasmányok a 20. sz. magyar költészetéből. Kitekintés a világirodalomra.

	mondanivalója, hány nap alatt játszódik?) ”Mondja virág virágnak, várja végig világnak”:Népdal, Virágének, Kesergő, Találós versek, Bujdosóénekek(a népdal fogalma, jellemzői, fajtái)	össze az összetartozókat!, Mi a hiba a rajzon?)	és jelleme(A regény cselekménye, szereplői, Jellemezd a Baradlay fiúkat, Jellemezd a hölgyeket, Csoportosítsd a regény szereplőit, Beszélő nevek, Jenő jellemfejlődése, Kiket ábrázol az illusztráció?).Mikszáth életrajza:Szent Péter esernyője, Novellák, Bede Anna tartozása, A néhai bárány, A Balóthy-domínium(cselekmény, szereplők, körülírás, Mi lehet a szó?, Válaszd ki a legrokonszenvesebb szereplőt, készíts vele telefoninterjút!, drámajáték). Krúdy Gyula életrajza: A zöldkalapos ember. Karinthy Frigyes:Bevezetés a paródiába. A korszerű színházművészet kialakulása:Heltai Jenő-A néma levente.	
Számolási készség (F)	„Juhászlegényből Tündérkirály”:Petőfi-életrajz, Petőfi Sándor: János vitéz (rejtvény, térkép, szómagyarázat, rajzkészítés, pl. számold ki mekkora távolságra,	„Ez volt ám az ember, ha kellett ,a gáton”:Arany életrajza, Arany és Petőfi barátsága, Arany János-Toldi(mi a hiba a rajzon? Keresztrejtvény megoldása, húzd át	A reformkor (Költők, írók életútjának bejelölése térkép-vázlatba. Mikor kezdődött a reformmozgalom? Milyen változások álltak be a családok	A Nyugat indulása, írói:Ady Endre élete, versei(A nyugat célja, szerkesztői, első, második, harmadik nemzedéke. Ki volt a címlapján? Ady indulása,

	fekszik Tündérország az Óperenciás-tenger partjától!, Jelöld be a huszárok útvonalát!) Eredetről, teremtésről, mítoszokról :A Kalevala teremtésmondája, A népek eredetlegendái, Az eposz,Odüsszeusz harca az egyszemű óriással, Többet ésszel, mint erővel!, A Biblia, Teremtéstörténet, Mózes, Négyezer ember megvendégelése (eposz, rege, monda, Írd a térkép vázlatba Jézus életének főbb állomásait! Melyik állítás jellemző az Ószövetségre, melyik az Újszövetségre?)	a hamis megoldásokat!, bővítsd a mondatot!, Hány nap alatt játszódik a Toldi cselekménye?) „Emléke sír a lanton még”: Vörösmarty Mihály-A bűvár Kund, Arany János-A walesi bárdok, Arany János- Mátyás anyja, Vörösmarty Mihály-Szép Ilonka, A ballada és a románc(Jelöld be a térképen a „welszi tartományt”!, Hány óra alatt tette meg a holló az utat, ha reggel 7-kor indult és csak 1 órát pihent Prágában?). Daniel Defoe:Robinson(Mennyi ideig volt Robinson a szigeten?, Rajzold le, milyen helyiségekből állt Robinson barlangja!). Mark Twain:Tom Sawyer kalandjai(Kösd össze az összetartozókat!, Mi a hiba a rajzon?)	életében 1825 óta? Kor tudósairól, művészeiről gyűjtőmunka. Könyvtári kutatómunka. Mekkora meddig tartott a reformkor?) Kölcsey Ferenc életrajza: Himnusz, Huszt, Parainesis Kölcsey Kálmánhoz (A versek értelmezése, párhuzam, összefüggések keresése, versszakok hosszúsága, sorok szótagszáma, rímképlet, rímfajta, Huszt várának alaprajza, kiemelkedő államférfiúk gyűjtése, műfaji meghatározások kívülről) Vörösmarty Mihály életrajza: Szózat, Szabad sajtó, Fogytán van a napod (verselemzés, szövegértést célzó feladatok). Petőfi Sándor életrajza: Füstbement terv, A Tisza, Hegyen ülök, Fa lesznek, ha..., Reszket a bokor, mert...,Szeptember végén, Vasúton, Egy gondolat bánt engemet, Nemzeti dal, Föltámadott a tenger, Négy nap dörgött az ágyú, Pacsirtaszót hallok megint (Életrajzi térkép, versértelmezések, szómagyarázat, műfaji	szimbólumrendszere.), Móríc Zsigmond élete: Hét krajcár, Virtus, Légy jó mindhalálig (Szómagyarázat, Jelöld a latin eredetű kifejezéseket!, A Dorogh család melyik tagjára illik?, Titkosírás megfejtése.) „Babits Mihály élete: Új leoninusok, A csengetyűsfű, Hazám(Mondd másképpen, Verstan.),Juhász Gyula élete:Magyar nyár 1918, Milyen volt, Anna örök, Kosztolányi Dezső élete: A szegény kisgyermek panaszai, Öt évi fegyház (Kösd össze az alakzat, szókép nevét az idézettel!, Kösd össze az egymással megfelelőeket!),

			meghatározások, mit jelképez a lant?, hol van a Kánaán?, húzd alá azoknak a városoknak a nevét, amelyek szerepet játszottak Petőfi életében!). Arany János életrajz: Nemzetőr-dal, A fülemile, Szondi két apródja, Őszikék (Sorolj fel 8 Arany-balladát!, műfaji meghatározás, versértelmezés, Kinek a verséből valók az idézetek?). Tompa-életrajz: A madár fiaihoz. Vajda-életrajz: A virrasztók (Nézz utána, ki volt Thaly Kálmán?)	
Problémamegoldás, ismeretek alkalmazása (G)	Mesevilág: Fehérlófia, Tündérszép Ilona és Árgyélus, Csalimese, La Fontaine: A holló meg a róka (meseépítés, történet bevezető és befejező mondatainak megfogalmazása, vázlatírás, meseírás, fogalmak) Magyar népdalok: kesergők, Hej, halászkok? (a népdalok jellemzői, miért alakulhattak ki a népdalok?). Eredetről, teremtésről, mítoszokról	„Ez volt ám az ember, ha kellett ,a gáton”: Arany életrajza, Arany és Petőfi barátsága, Arany János-Toldi (mi a hiba a rajzon? Keresztretjvény megoldása, húzd át a hamis megoldásokat!, bővítsd a mondatot!, Hány nap alatt játszódik a Toldi cselekménye?) ”Mondja virág virágnak, várja végig világnak”: Népdal, Virágének, Kesergő, Találós versek,	A reformkor (Költők, írók életútjának bejelölése térkép-vázlatba. Mikor kezdődött a reformmozgalom? Milyen változások álltak be a családok életében 1825 óta? Kor tudósairól, művészeiről gyűjtőmunka. Könyvtári kutatómunka. Medtől meddig tartott a reformkor?) Jókai életrajza: A kőszívű ember fiai, A regény ideje, A mű cselekménye, A	Kosztolányi Dezső élete: A szegény kisgyermek panaszai, Ötévi fegyház (Kösd össze az alakzat, szókép nevét az idézettel!, Kösd össze az egymással megfelelőeket!), Összefoglalás, József Attila élete és versei, Írók a két háború között: Kassák Lajos, Tamási Áron, Szabó Lőrinc, József Attila, Radnóti Miklós, Tamási Áron: Ábel a

	:A Kalevala teremtésmondája, A népek eredetlegendái, Az eposz,Odüsszeusz harca az egyszemű óriással, Többet ésszel, mint erővel!, A Biblia, Teremtéstörténet, Mózes, Négyezer ember megvendéglése (eposz, rege, monda, Írd a térkép vázlatba Jézus életének főbb állomásait! Melyik állítás jellemző az Ószövetségre, melyik az Újszövetségre?) Olvasni jó:Jókai Mór-Melyiket a kilenc közül?, Fekete István-A tölgyfa, Molnár Ferenc- A Pál utcai fiúk, Koldus és királyfi, A kis herceg, A meseregény (novella, regény fogalma, szereplői, cselekménye, mondanivalója, hány nap alatt játszódik?)	Bujdosóénekek(a népdal fogalma, jellemzői, fajtái) „Emléke sír a lanton még”: Vörösmarty Mihály-A bűvár Kund, Arany János-A walesi bárdok, Arany János-Mátyás anyja, Vörösmarty Mihály-Szép Ilonka, A ballada és a románc(Jelöld be a térképen a „welszi tartományt”!, Hány óra alatt tette meg a holló az utat, ha reggel 7-kor indult és csak 1 órát pihent Prágában?). „Erős várunk”:Gárdonyi Géza-Egri csillagok. Csokonai Vitéz Mihály:Zsugori uram, Tartózkodó kérelem, A Reményhez(Egészítsd ki a vázlatot!, Melyik állítás fejezi ki a vers lényegét? Egészítsd ki a szerkezeti vázlatot!, Mely képek emlékeztetik Csokonait a boldogságra, melyek a szomorúságra?). Fazekas Mihály: Lúdas Matyi(Végezd el az alábbi műveleteket, ebből megtudod, hány éves volt Fazekas Mihály a Lúdas Matyi kiadásakor?, Alkoss 2,4,6	szerkezet, Szereplők és jellemek(A regény cselekménye, szereplői, Jellemezd a Baradlay fiúkat, Jellemezd a hölgyeket, Csoportosítsd a regény szereplőit, Beszélő nevek, Jenő jellemfejlődése, Kiket ábrázol az illusztráció?).Mikszáth életrajza:Szent Péter esernyője, Novellák, Bede Anna tartozása, A néhai bárány, A Balóthy-domínium(cselekmény, szereplők, körülírás, Mi lehet a szó?, Válaszd ki a legrokonszenvesebb szereplőt, készíts vele telefoninterjút!, drámajáték).	rengetegben(A regény fejezetenkénti feldolgozása, Mit jelentenek ezek a szavak? „törökbúza, pityóka, cseber, rosta,, Milyen a hargitai tél?, Állítsd számozással sorrendbe!), Újabb irodalmunk: Déry Tibor, Illyés Gyula, Örkény István, Weöres Sándor, Pilinszky János, Nagy László. Magyar színjátszás. Arcok és művek a 20. sz. magyar irodalmából. „Ötágú síp”: Sütő András , Kányádi Sándor. Kiegészítő olvasmányok a 20. sz. magyar költészetéből. Kitekintés a világirodalomra.

		szavas mondatokat!) Daniel Defoe:Robinson(Mennyi ideig volt Robinson a szigeten?, Rajzold le, milyen helyiségekből állt Robinson barlangja!). Mark Twain:Tom Sawyer kalandjai(Kösd össze az összetartozókat!, Mi a hiba a rajzon?)		
A megoldás megtervezése, tervszerű gondolkodás (H)	Mesevilág: Fehérlófia, Tündérszép Ilona és Árgyéus, Csalmese, La Fontaine: A holló meg a róka (meseépítés, történet bevezető és befejező mondatainak megfogalmazása, vázlatírás, meseírás, fogalmak) „Juhászlegényből Tündérkirály”:Petőfi-életrajz, Petőfi Sándor: János vitéz (rejtvény, térkép, szómagyarázat, rajzkészítés, pl. számold ki mekkora távolságra, fekszik Tündérország az Óperenciás-tenger partjától!, Jelöld be a huszárok útvonalát!) Eredetről, teremtésről, mítoszokról :A Kalevala teremtésmondája, A népek	„Ez volt ám az ember, ha kellett ,a gáton”:Arany életrajza, Arany és Petőfi barátsága, Arany János-Toldi(mi a hiba a rajzon? Keresztrejtvény megoldása, húzd át a hamis megoldásokat!, bővítsd a mondatot!, Hány nap alatt játszódik a Toldi cselekménye?). „Erős várunk”:Gárdonyi Géza-Egri csillagok. Fazekas Mihály: Lúdas Matyi(Végezd el az alábbi műveleteket, ebből megtudod, hány éves volt Fazekas Mihály a Lúdas Matyi kiadásakor?, Alkoss 2,4,6 szavas mondatokat!)	Jókai életrajza:A kőszívű ember fiai, A regény ideje, A mű cselekménye, A szerkezet, Szereplők és jellemek(A regény cselekménye, szereplői, Jellemezd a Baradlay fiúkat, Jellemezd a hölgyeket, Csoportosítsd a regény szereplőit, Beszélő nevek, Jenő jellemfejlődése, Kiket ábrázol az illusztráció?).Mikszáth életrajza:Szent Péter esernyője, Novellák, Bede Anna tartozása, A néhai bárány, A Balóthy-domínium(cselekmény, szereplők, körülírás, Mi lehet a szó?, Válaszd ki a legrokonszenvesebb szereplőt,	A Nyugat indulása, írói:Ady Endre élete, versei(A nyugat célja, szerkesztői, első, második, harmadik nemzedéke. Ki volt a címlapján? Ady indulása, szimbólumrendszere.) . Arcok és művek a 20. sz. magyar irodalmából. „Ötágú síp”: Sütő András , Kányádi Sándor. Kiegészítő olvasmányok a 20. sz. magyar költészetéből. Kitekintés a világirodalomra.

	eredetlegendái, Az eposz, Odüsszeusz harca az egyszemű óriással, Többet ésszel, mint erővel!, A Biblia, Teremtéstörténet, Mózes, Négyezer ember megvendéglése (eposz, rege, monda, Írd a térkép vázlatba Jézus életének főbb állomásait! Melyik állítás jellemző az Ószövetségre, melyik az Újszövetségre?)		készíts vele telefoninterjút!, drámajáték).	
Konstruktív képesség (I)	Mesevilág: Fehérlófia, Tündérszép Ilona és Árgyélus, Csalimese, La Fontaine: A holló meg a róka (meseépités, történet bevezető és befejező mondatok megfogalmazása, vázlatírás, meseírás, fogalmak)	„Ez volt ám az ember, ha kellett ,a gáton”: Arany életrajza, Arany és Petőfi barátsága, Arany János-Toldi (mi a hiba a rajzon? Keresztretjévény megoldása, húzd át a hamis megoldásokat!, bővítsd a mondatot!, Hány nap alatt játszódik a Toldi cselekménye?) ”Mondja virág virágnak, várja végig világnak”: Népdal, Virágének, Kesergő, Találós versek, Bujdosóénekek (a népdal fogalma, jellemzői, fajtái). Fazekas Mihály: Lúdas Matyi (Végezd el az alábbi műveleteket, ebből megtudod, hány	A reformkor (Költők, írók életútjának bejelölése térkép vázlatba. Mikor kezdődött a reformmozgalom? Milyen változások álltak be a családok életében 1825 óta? Kor tudósairól, művészeiről gyűjtőmunka. Könyvtári kutatómunka. Mennyig tartott a reformkor?)	

		éves volt Fazekas Mihály a Lúdas Matyi kiadásakor?, Alkoss 2,4,6 szavas mondatokat!)		
Gyakorlati alkalmazás (J)	Magyar népdalok: kesergők,” Hej, halászok”(a népdalok jellemzői, miért alakulhattak ki a népdalok?). „Juhászlegényből Tündérkirály”:Petőfi-életrajz, Petőfi Sándor: János vitéz (rejtvény, térkép, szómagyarázat, rajzkészítés, pl. számold ki mekkora távolságra, fekszik Tündérország az Óperenciás-tenger partjától!, Jelöld be a huszárok útvonalát!) ”Nem mese ez gyermek”:A rany János – Családi kör, Petőfi Sándor-Egy estém otthon, Petőfi Sándor-Az alföld, A négyökrös szekér, A tintásüveg, Arany János- Rege a csodaszarvasról (párhuzam, hasonlóságok Robert Burns, Heinrich Heine verseivel., életrajzi adatok, pl. kösd össze az alakzat, szókép megnevezését az idézettel!, szómagyarázat) Olvasni jó:Jókai	„Ez volt ám az ember, ha kellett ,a gáton”:Arany életrajza, Arany és Petőfi barátsága, Arany János-Toldi(mi a hiba a rajzon? Keresztrejtvény megoldása, húzd át a hamis megoldásokat!, bővítsd a mondatot!, Hány nap alatt játszódik a Toldi cselekménye?) ”Mondja virág virágnak, várja végig világnak”:Népdal, Virágének, Kesergő, Találós versek, Bujdosóénekek(a népdal fogalma, jellemzői, fajtái). „Erős várunk”:Gárdonyi Géza-Egri csillagok. Fazekas Mihály: Lúdas Matyi(Végezd el az alábbi műveleteket, ebből megtudod, hány éves volt Fazekas Mihály a Lúdas Matyi kiadásakor?, Alkoss 2,4,6 szavas mondatokat!). Daniel Defoe:Robinson(Mennyi ideig volt Robinson a szigeten?, Rajzold	A reformkor (Költők, írók életútjának bejelölése térképvázlatba. Mikor kezdődött a reformmozgalom? Milyen változások álltak be a családok életében 1825 óta? Kor tudósairól, művészeiről gyűjtőmunka. Könyvtári kutatómunka. Mettől meddig tartott a reformkor?) Jókai életrajza:A köszívű ember fiai, A regény ideje, A mű cselekménye, A szerkezet, Szereplők és jellemek(A regény cselekménye, szereplői, Jellemezd a Baradlay fiúkat, Jellemezd a hölgyeket, Csoportosítsd a regény szereplőit, Beszélő nevek, Jenő jellemfejlődése, Kiket ábrázol az illusztráció?).Mikszáth életrajza:Szent Péter esernyője, Novellák, Bede Anna tartozása, A néhai bárány, A Balóthy-	Összefoglalás, József Attila élete és versei

	Mór-Melyiket a kilenc közül?, Fekete István-A tölgyfa, Molnár Ferenc- A Pál utcai fiúk, Koldus és királyfi, A kis herceg, A meseregény (novella, regény fogalma, szereplői, cselekménye, mondanivalója, hány nap alatt játsszódik?)	le, milyen helyiségekből állt Robinson barlangja!). Mark Twain:Tom Sawyer kalandjai(Kösd össze az összetartozókat!, Mi a hiba a rajzon?)	domínium(cselekmény, szereplők, körülírás, Mi lehet a szó?, Válaszd ki a legrokonszenvesebb szereplőt, készíts vele telefoninterjút!, drámajáték).	

Angol nyelv				
Fejlesztendő kompetenciák	5. osztály	6. osztály	7. osztály	8. osztály
Algoritmikus gondolkodás, cselekvéssorozat végrehajtása (A)	Számolás angolul, tő- és sorszámnevek, valamint műveletek,(osztás, szorzás, kivonás, összeadás) alkalmazása dialógusokban(boltban, piacon, jegypénztárakban), How many? How much?.	Tő- és sorszámnevek, számolás angolul, műveletek angolul (szorzás-„times”, osztás-„divided by”, összeadás-„plus”, kivonás-„minus”). Ezek gyakorlása párbeszédes formában, szituációk,pl. boltban. How many? How much?(Hány?Mennyi?) kérdések gyakorlása.	Számolás: tő- , sor- és törtszámnevek és műveletek alkalmazása bonyolultabb szituációkban(napirend, óra, %, hányadok).Megszámlálható, megszámlálhatatlan főnevek. Bevásárlás, órarend, „Az elveszett kincs” témaköreiben.	Dátum kifejezése, számolás és műveletek alkalmazása komplex feladatokban.%-kifejezése, becslés(nagyság, hosszúság ,szélesség), csillagászat témaköre és az „idegenek”, repülő tárgyak stb. tárgyalása során.
Függvényszerű gondolkodás, összefüggések meglátása (B)	A nyelvtani szerkezeteket tudja alkalmazni új eddig nem tapasztalt szituációkban, illetve felismerni más környezetben (újság, prospektus.).	-	A tudomány és technológia összekapcsolódása(biológia-az izmok működése, esőerdők pusztulása, közlekedés és légszennyezés kapcsolata, diéta és fitnessz.)	Érvelés, egyetértés, rosszallás kifejezése, megértése, megértetése másokkal, különböző témakörökben(Vandalizmus, kompjúterőrület, idegeninvázió, feltalálókés felfedezések.
Értelmes, elemző olvasás, szövegértelmezés	Olvasás, fordítás(a leckék illetve egyéb szövegek, dalok, mesék,	Olvasás, fordítás(az olvasmányok olvasása, fordítása. Az olvasmány tartalma.)Az eddig tanult nyelvtani	Az olvasmányok olvasása, fordítása mellett” Bookworm” könyvek egyéni	A leckék témakörein kívül újságok, hirdetések, filmek

(C)	értelmezése, esetleg dramatizálás során)	szerkezeteket, igeidőket tudja alkalmazni szituációkban.	olvasása, valamint felolvasása, értelmezése és vázlatkészítés.	feliratai, könyvek, dalszövegek értelmezése, logikai kapcsolása.
Következtetések, következtetési sémák (D)	A „because of”(azért mert) típusú mondatok alkalmasak a következtetési sémák begyakorlására.	Igeidők:pl. Folyamatos jelen időt tanultuk (A+am/are/is+ige+”ing”).Mit cseréljek ki benne, hogy folyamatos múlt legyen? (A+was/were+ige+”ing)	A nyelvtani törvények alkalmazása új környezetben:pl.:”spelling”subs, időjárásjelentés, vendéglőben rendelés, közlekedési eszközök(utazási szokások), ígéretes, feltételek alkalmazása a mindennapi életben előforduló szituációkban, TV csatornák, filmek kapcsán megszerezhető idiómikus összefüggések és dalszövegekből vehető dialektusok(USA, UK).	A nyelvtani és kommunikációs szabályok alkalmazása témakörökben(Család, Város, ahol élek, London, Amerika, Étkezés, Napirend, Sport, Színház, Zene, Divat, Zoo, stb.).
Ítéletalkotás, döntés, tervezés (E)	Terveznek naptárt, utazást, órarendet, színházlátogatást, különleges ételeket, jövőre vonatkozó tervet(család, munka), - „will”, „ going to”-szerkezetek.	-	-	-
Számolási készség (F)	Számolás angolul, tő- és sorszámnevek, valamint műveletek,(osztás, szorzás, kivonás, összeadás) alkalmazása dialógusokban(boltban, piacon,	Tő- és sorszámnevek, számolás angolul, műveletek angolul (szorzás-„times”, osztás-„divided by”, összeadás-„plus”, kivonás-„minus”). Ezek gyakorlása párbeszéd formában,	Számolás: tő- , sor- és törtszámnevek és műveletek alkalmazása bonyolultabb szituációkban(napirend, óra, %, hányadok).Megszámlálható, megszámlálhatatlan főnevek.	Dátum kifejezése, számolás és műveletek alkalmazása komplex feladatokban.%-kifejezése, becslés(nagyság, hosszúság ,szélesség), csillagászat témaköre

	jegypénztárakban), How many? How much?.	situációk,pl. boltban. How many? How much?(Hány?Mennyi?) kérdések gyakorlása.	Bevásárlás, órarend, „Az elveszett kincs” témaköreiben.	és az „idegenek”, repülő tárgyak stb. tárgyalása során.
Problémamegoldás, ismeretek alkalmazása (G)	A párbeszéd és az általuk írt fogalmazások, tesztek, dialógusok, versek során fejlesztjük e kompetenciákat.	Párbeszéd írása, megtanulása által fejlesztjük ezen kompetenciákat.	Szituációs játékok, párbeszéd, dramatizált mesék során.	Dramatizálás(szövegek, mesék, mindennapi életünkben előforduló helyzetek, fogalmazás írása:hivatalos levél stb.,” invitation cards”.
A megoldás megtervezése, tervszerű gondolkodás (H)	A párbeszéd és az általuk írt fogalmazások, tesztek, dialógusok, versek során fejlesztjük e kompetenciákat.	Igeidők gyakorlása, mondat fordítása magyarról angolra.	Szituációs játékok, párbeszéd, dramatizált mesék során.	Dramatizálás(szövegek, mesék, mindennapi életünkben előforduló helyzetek, fogalmazás írása:hivatalos levél stb.,” invitation cards”.
Konstrukciós képesség (I)	A „because of”(azért mert) típusú mondatok alkalmasak a következtetési sémák begyakorlására.	-	Számolás: tő- , sor- és törtszámnevek és műveletek alkalmazása bonyolultabb situációkban(napirend, óra, %, hányadok).Megszámlálható, megszámlálhatatlan főnevek. Bevásárlás, órarend, „Az elveszett kincs” témaköreiben.	Dátum kifejezése, számolás és műveletek alkalmazása komplex feladatokban.%-kifejezése, becslés(nagyság, hosszúság ,szélesség), csillagászat témaköre és az „idegenek”, repülő tárgyak stb. tárgyalása során.
Gyakorlati alkalmazás	Számolás angolul, tő- és sorszámnevek, valamint műveletek,(osztás, szorzás, kivonás,	Tő- és sorszámnevek, számolás angolul, műveletek angolul (szorzás-„times”, osztás-„divided	-	A nyelvtani és kommunikációs szabályok alkalmazása témakörökben(Család, Város, ahol

(J)	összeadás) alkalmazása dialógusokban(boltban, piacon, jegypénztárakban), How many? How much?.	by”, összeadás-„plus”, kivonás- „minus”). Ezek gyakorlása párbeszédes formában, szituációk,pl. boltban. How many? How much?(Hány?Mennyi?) kérdések gyakorlása.		élek, London, Amerika, Étkezés, Napirend, Sport, Színház, Zene, Divat, Zoo, stb.).

Az intézkedési terv megvalósításának sikerkritériuma: A várt eredmény meghatározása

- erősödik a pedagógusok konzultációja, szorosabbá válik a tanítók és a felsős szakos tanárok együttműködése
- a jó gyakorlatok ismertté válnak a nevelőtestületben a kompetenciaalapú képzés érdekében
- középtávon erősödik a mérési szemlélet
- általánossá válik a kompetencia-alapú tananyagok, módszertani eszközök, taneszközök használata
- tanulási motiváció erősödik, erősödik a kompetenciamérés jelentőségének megértése, szorosabbá válik szülők-iskola kapcsolata
- a matematika és a szövegértés területén a 8. évfolyamos tanulók kompetenciamérési eredményei javulnak.

Hitelesítési záradék:

Intézményünk Kompetencia Intézkedési Tervét a tantestület 100%-os támogatottsággal fogadta el 2022. június 5-én.

Hatályba lép: 2022. június 5.

Hatályos: 2022/23-as tanév

Felelős: Gönye-Tóth Anett Intézményvezető

A megvalósításban közreműködött: a tantestület minden tagja

Rábatamási, 2022. június 10.

Gönye-Tóth Anett

Intézményvezető